

Rapportage Uitvoering Coronamaatregelen gemeenten

Januari 2021

INHOUDSOPGAVE

1.1.	LEESWIJZER	3
1.2.	WOORD VOORAF EN HOOFDBEVINDINGEN.....	4
	KORTE TERMIJN UITVOERBAARHEID VS. VRAAGSTUKKEN OVER LANGE TERMIJN EFFECTEN	4
	DIRECTE GEVOLGEN VAN DE UITVOERING VAN DE MAATREGELEN DOOR GEMEENTEN	5
2.	UITVOERINGSCONSEQUENTIES MAATREGEL “BEPERKEN GROEPSGROOTTE”	7
2.1.	MAATREGEL BEPERKEN GROEPSGROOTTE	7
2.2.	CONCLUSIES EN BELANGRIJKSTE AANDACHTSPUNTEN.....	7
2.3.	BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN.....	10
	WIJZIGINGEN IN DE WERKWIJZE VAN GEMEENTEN	10
	BETEKENIS VOOR DE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE	12
	DOELTREFFENDE UITVOERING DOOR GEMEENTEN.....	13
	KOSTEN EN BESPARINGEN	13
	VERWACHTE EFFECTEN	14
	RISICO’S EN RANDVOORWAARDEN.....	14
3.	UITVOERINGSCONSEQUENTIES MAATREGEL “(GEDEELTELIJKE) SLUITING”	15
3.1.	MAATREGEL “(GEDEELTELIJKE) SLUITING”	15
3.2.	CONCLUSIES EN BELANGRIJKSTE AANDACHTSPUNTEN.....	15
	IMPACT I.R.T. SECTOR HORECA	15
	IMPACT I.R.T. SECTOR DETAILHANDEL	17
	IMPACT I.R.T. SECTOR SPORT	18
	IMPACT I.R.T. SECTOR CULTUUR (INCL. DORPS- EN BUURTHUIZEN).....	19
3.3.	BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN.....	20
	WIJZIGINGEN IN DE WERKWIJZE VAN GEMEENTEN	20
	BETEKENIS VOOR DE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE	21
	DOELTREFFENDE UITVOERING DOOR GEMEENTEN.....	21
	KOSTEN EN BESPARINGEN	22
	VERWACHTE EFFECTEN	22
	RISICO’S EN RANDVOORWAARDEN.....	23
	BIJLAGE 1 -UITWERKING IMPACT “ BEPERKEN GROEPSGROOTTE” NAAR SOORT ACTIVITEIT EN LOCATIE.....	25
	BIJLAGE 2 -UITWERKING IMPACT “ (GEDEELTELIJKE) SLUITING” PER SECTOR.....	31

1. Inleiding

Deze rapportage beschrijft de uitvoering van Corona maatregelen door gemeenten. Het gaat over de impact van de uitvoering van Corona maatregelen “Beperken van de groepsgrootte” en “(Gedeeltelijke) Sluiting” op gemeenten.¹ Buiten scope zijn de maatregelen in relatie tot “Onderwijs”, “Thuisquarantaine” en “Avondklok”. De inhoud is ontleend aan interviews met gemeenten en binnen VNG en deskresearch. Daarnaast heeft de adviesgroep gemeenten² in een aantal rondes inbreng geleverd. De concept uitwerking is bij deze adviesgroep getoetst en aangepast op basis van de inbreng.

De focus in deze rapportage ligt op de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de concrete maatregelen (de directe gevolgen voor de uitvoering). Daarbij dient opgemerkt te worden dat de gevolgen voor de gemeentelijke uitvoering zich niet beperken tot deze directe effecten. Bij gemeenten leven ook veel zorgen over de effecten van de maatregelen op de langere termijn.

1.1. Leeswijzer

In deze rapportage wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- De maatregelen: In hoofdstuk 2 wordt de maatregel “Beperken van de groepsgrootte” beschreven en in hoofdstuk 3 de maatregelen “(Gedeeltelijke) sluiting”.
- Conclusies en aandachtspunten: Ieder hoofdstuk start met de conclusies en belangrijkste aandachtspunten m.b.t. de uitvoerbaarheid van de betreffende maatregel.
- Beantwoording van de onderzoeksvragen: Ter onderbouwing van de conclusies en aandachtspunten, eindigen hoofdstukken 2 en 3 met de beantwoording van de onderzoeksvragen die VNG Realisatie hanteert wanneer de uitvoerbaarheid van nieuw beleid of nieuwe wet- en regelgeving onderzocht wordt. Deze onderzoeksvragen luiden als volgt:
  1. Wat wijzigt er in de werkwijze van de gemeente door de maatregelen?
  2. Wat betekenen deze veranderingen voor de gemeentelijke organisatie?³
  3. Is de gemeente voldoende toegerust voor een doeltreffende uitvoering?
  4. Welke kosten en besparing voor de gemeentelijke uitvoering zijn aan deze maatregelen verbonden?
  5. Wat zijn de verwachte effecten van de maatregelen?
  6. Hoe kunnen de maatregelen worden geïmplementeerd en wat zijn de randvoorwaarden en risico's?

---

¹ Er zijn andere maatregelen die ook raken aan het beperken van groepsgrootte, zoals het bewaken van 1,5 meter afstand. In deze matrix ligt de focus op de specifieke impact van het beperken van de groepsgrootte.

² Om beter en sneller in kaart te brengen wat de implicaties zijn van Covid-19 maatregelen op de uitvoering bij gemeenten, is er een adviesgroep ingericht. De adviesgroep reflecteert op de impact van verschillende maatregelen, zowel direct als indirect en levert input bij het besluitvormingsproces over COVID-19 maatregelen.

³ Hierbij wordt zowel gekeken naar de primaire processen als naar de bedrijfsvoeringsaspecten (Security, Communicatie, Organisatie, Personeel, Administratieve organisatie, Financiën, Informatievoorziening, Juridisch, Technologie, Huisvesting)

In de bijlagen 1 en 2 is een nadere detaillering te vinden bij de beantwoording van de onderzoeksvragen.

1.2. Woord vooraf en hoofdbevindingen

Dit onderzoek heeft in eerste instantie de directe impact van de maatregelen “Beperken van de groepsgrootte” en “(Gedeeltelijke) Sluiting” op de gemeentelijke uitvoering in kaart gebracht. De bevindingen in deze rapportage zijn, waar opportuun, door VNG meegenomen als input bij het besluitvormingsproces over Covid-19 maatregelen. Daarnaast schetst de rapportage voor gemeenten een beeld van de gevolgen voor de uitvoering en te maken (bestuurlijke) keuzes/afwegingen en aandachtspunten.

In het algemeen is het beeld dat voor de korte termijn er zeker wel aandachtspunten en zorgen zijn, maar dat de uitvoering van de maatregelen door gemeenten redelijk goed op orde is. Dit komt ook omdat er ondertussen ervaring is opgedaan met de uitvoering van de maatregelen. Het vertrekpunt is wel dat 100% handhaven niet mogelijk is (onder andere door beperkte capaciteit). Vertrouwen in toezicht op de naleving van de maatregelen door anderen (bijv. ondernemers, organisatoren) is cruciaal, evenals draagvlak voor de maatregelen. Het maken van afspraken over toezicht op naleving van de maatregelen door anderen kost, mede door de frequente aanpassing van maatregelen, wel veel tijd. Gemeenten signaleren een zekere moeheid bij inwoners, ondernemers, maar ook in de eigen organisatie. Dat kan de komende periode een aandachtspunt worden bij de uitvoering van de maatregelen.

Korte termijn uitvoerbaarheid vs. vraagstukken over lange termijn effecten

Tijdens de bespreking van de rapportage in de adviesgroep gemeenten kwam duidelijk naar voren dat gemeenten het beeld van de directe gevolgen voor de uitvoering herkennen. Tegelijkertijd hebben gemeenten veel meer vraagstukken op hun bord, die meer indirect het gevolg zijn van de Corona-maatregelen. Naast de korte termijn uitvoering van de maatregelen, maken gemeenten zich zorgen over de lange termijn effecten van de Corona-crisis en bijbehorende maatregelen voor haar inwoners. De focus van gemeenten komt steeds meer te liggen op deze langere termijn effecten. Vraagstukken die daarbij spelen zijn:

- Zal de sluiting van detailhandel een permanente overstap naar meer online aankopen betekenen? En wat betekenen faillissementen in de detailhandel en de leegstand van panden voor de leefbaarheid in binnensteden en dorpskernen? En voor de driehoek horeca, detailhandel, cultuur?
- Hoe voorkomen we het verlies van voorzieningen en infrastructuur? Dat geldt voor evenementen, cultuur, sport en zorg, maar ook voor buurt- en dorpshuizen. Het is een uitdaging om vrijwilligers, waar de branche vaak op draait, vast te houden. Risico is verlies van kennis en expertise, die later weer opnieuw moet worden opgebouwd. En hoe gaan we om met subsidieverstrekking en -verantwoording, in deze onzekere tijd waarin perspectief lijkt te missen?
- Wat kunnen we doen om faillissementen te (helpen) voorkomen en ondermijning tegen te gaan?
- Hoe gaan we om met de verwachte grote instroom in bijstand en schuldhulpverlening?
- Wat zijn de effecten van het gebrek aan perspectief bij inwoners (jeugd is daarbinnen een specifieke aandachtsgroep) en welke rol kunnen gemeenten hierin spelen?

Al deze vraagstukken vragen dat gemeenten (bestuurlijke) keuzes maken. Deze keuzes zullen ook gevolgen hebben voor de gemeentelijke uitvoering.

Voor het dempen van de maatschappelijke en economische effecten is flankerend beleid gemaakt/ in de maak. Denk hierbij aan de landelijke subsidie voor het organiseren van jeugd initiatieven, experimenten met groepen in theaters, of het lokale voorbeeld van het vormgeven van een online platform voor de plaatselijke detailhandel. Gemeenten hebben behoefte op dit punt van elkaar te leren en inzicht te hebben in de effecten van flankerend beleid.

Directe gevolgen van de uitvoering van de maatregelen door gemeenten

De directe uitvoering van de maatregelen “(gedeeltelijke)” sluiting en “beperken groeps grootte” door gemeenten, doet een flink beroep op de gemeente in de rol van toezichthouder en handhaver. De uitvoeringsgevolgen van deze maatregelen zijn in de rapportage in hoofdstuk 2 en 3 gedetailleerd beschreven. Over de maatregelen heen zien we de volgende generieke aandachtspunten:

- De beschikbaarheid van voldoende BOA-capaciteit wordt een steeds groter knelpunt (door het beschikbare aantal Boa's in relatie tot wat van hen gevraagd wordt, verminderde naleving, maar ook door uitval als gevolg van Corona of quarantaine), waardoor gemeenten keuzes moeten maken waar en hoe zij deze capaciteit willen inzetten. Bestuurlijke dekking voor deze afwegingen en afspraken is randvoorwaardelijk, evenals een goed samenspel met de politie.
- 100% naleving is niet haalbaar, gemeenten zetten waar mogelijk in op het vergroten van de subjectieve pakkans.
- Duidelijkheid van de maatregelen is randvoorwaardelijk (zie discussie essentieel/niet essentieel). Wanneer door het Rijk afspraken gemaakt worden met brancheverenigingen zijn die niet altijd in lijn met de lokale afspraken, hetgeen tot verwarring en miscommunicatie kan leiden en het werk van gemeentelijk toezicht en handhaving bemoeilijkt.
- Duidelijke communicatie vanuit het Rijk over nut- en noodzaak en inhoud van maatregelen is randvoorwaardelijk. Daarnaast is behoefte aan perspectief in de communicatie.
- Harmonisatie van maatregelen met buurlanden in grensgebieden is nodig.

Specifiek met betrekking tot de maatregel “beperken groeps grootte” kan geconcludeerd worden dat een sterke samenhang bestaat met andere maatregelen die tot doel hebben het tegengaan van verspreiding van het virus door het beperken van sociaal contact en samenkomst. De handhaving van deze maatregelen is een taakverzwaring voor BOA's. De handhaafbaarheid is sterk afhankelijk van de locatie waar activiteiten plaatsvinden. Daar waar de gemeente zowel de rol van toezichthouder op de naleving als handhaver van de maatregelen heeft, vraagt dit veel capaciteit. De impact op de gemeentelijke uitvoering is daarmee het grootst in de openbare ruimte waar geen toegangsbeperkingen zijn (winkelstraten, parken etc.) omdat de gemeente daar beide rollen heeft. Door goede afspraken te maken met ondernemers/organisatoren over het instellen van toegangsbeperkingen en door het toezien op de naleving (bijvoorbeeld in restaurants en winkels), kan de rol van de gemeente zich toespitsen op het steekproefsgewijs controleren op juiste naleving en het handhaven bij excessen. Gemeenten zetten ook in op preventie om de druk op toezicht en handhaving te verlichten (bijv. crowdmanagement, communicatie etc.). De gemeente heeft hiermee

beperkt invloed op het tegengaan van drukte (zie bijv. Black Friday, drukte rondom feestdagen, drukte natuurgebieden). Soms wordt door de gemeente overgegaan tot sluiting (bijv. winkels Black Friday, afsluiten toegangswegen stranden, sluiten horeca waar regels overtreden worden). Dit vergt echter veel inspanning van de gemeente.

Specifiek voor de maatregel “(gedeeltelijke) sluiting” (van horeca, detailhandel, cultuur en sport) geven gemeenten aan dat op de korte termijn de maatregel volledige sluiting goed uitvoerbaar is. Daarbij is wel een verschil tussen steden en plattelandsgebieden. Met name in uitgestrekte plattelandsgebieden met meerdere kernen en beperkte BOA-capaciteit vraagt het controleren van de naleving van volledige sluiting veel reisbeweging. Gedeeltelijke sluitingen (bijvoorbeeld alleen horeca-afhaal, venstertijden/aangepaste openingstijden) zijn uitvoerbaar, mits goede afspraken gemaakt worden met ondernemers/organisatoren over het vervullen van de toezichtrol.

Uitzonderingen daarop zijn:

- Het onderscheid tussen natte en droge horeca (niet uitvoerbaar)
- Alcoholverbod (lastig handhaven)
- Onderscheid essentiële en niet-essentiële winkels (veel discussie, vraagt heldere kaders)
- Multifunctionele gebouwen (herbergen veel functies, zoals horeca, zorg, sport, cultuur).
Maakt het diffuus als voor een bepaalde sector maatregelen genomen worden die voor een andere niet gelden.

Bij de maatregel “sluiting” speelt de problematiek van grensgemeenten sterk (bijvoorbeeld shoppende Belgen en Duitsers in Nederland of Nederlanders die over de grens uit eten gaan). Hoewel de maatregel “sluiting” grotendeels uitvoerbaar is door gemeenten, maken zij zich juist hier grote zorgen over de effecten van de maatregelen op inwoners en ondernemers zoals hierboven beschreven. Gemeenten werken, met ondernemers, organisatoren en instanties, hard om oplossingen te zoeken om die effecten te beperken. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan snellere vergunningverlening aan horecaondernemers voor bijvoorbeeld winter-terrassen, het organiseren van activiteiten voor jongeren en kwetsbare groepen, inzetten op extra capaciteit in de wijken etc.

2. Uitvoeringsconsequenties maatregel “Beperken groeps grootte”

Dit hoofdstuk beschrijft de impact van de maatregel “Beperken van de groeps grootte” op gemeenten.

2.1. Maatregel beperken groeps grootte

Voor deze rapportage is gevraagd de maatregel te bekijken in relatie tot:

- Evenementen (markten, beurzen, congressen, dorps huizen, wedstrijden, betogingen, samenkomsten, vergaderingen)
- Culturele instellingen (bijv. theaters, bioscopen)
- Doorstroomlocaties (bijv. musea, bibliotheken, monumenten)
- Groepen op straat en thuisbezoek

2.2. Conclusies en belangrijkste aandachtspunten

De maatregel “beperken groeps grootte” heeft **voornamelijk impact** op de gemeente in haar rol van **toezichthouder en handhaver**. Daarnaast heeft de maatregel impact op de gemeente in de rol van subsidieverstrekker, beheerder van gebouwen en vergunningverlener.

Navolgende bullets gaan specifiek in op de impact op de gemeente als **toezichthouder en handhaver**

- Hoewel de uitwerking van de impact zo specifiek mogelijk voor de maatregel “beperken groeps grootte” gedaan is, is in de praktijk deze maatregel niet strikt te scheiden van andere maatregelen die tot doel hebben verspreiding van het virus te voorkomen door het beperken van contacten tussen mensen, zoals de 1,5 meter maatregel.
- De **impact** van de maatregelen rond het beperken van de groeps grootte zijn **sterk afhankelijk van de locatie waar de activiteit plaatsvindt**:
  - Vooral activiteiten in de **openbare ruimte** vragen **veel capaciteit** van de gemeente, omdat de gemeente hier zowel een toezichthoudende als handhavende rol heeft.
  - Bij activiteiten in **publiek toegankelijke ruimten** (bijvoorbeeld winkels) en in **ruimten met toegangsbeperking** (bijvoorbeeld theaters, bioscopen) kan de gemeente afspraken maken met organisatoren, beheerders en ondernemers over het beperken van de groeps grootte: de toezichthoudende rol ligt hierbij primair bij de organisatoren, beheerders en ondernemers zelf. Het **instellen van toegangsbeperkingen, het daarbij hanteren van protocollen en het toezien op de naleving daarvan door ondernemers/beheerders/organisatoren is randvoorwaardelijk**. De gemeente kan hen hierop aanspreken en alleen bij excessen ingrijpen. Gemeenten moeten kunnen vertrouwen op het toezicht door de beheerders/ondernemers/organisatoren; **wanneer van gemeenten verwacht wordt dat zij dit toezicht ook in publiek toegankelijke ruimtes en ruimten met een toegangsbeperking organiseren, is dat niet uitvoerbaar**.
  - Bij activiteiten ‘achter de voordeur’ heeft de gemeente primair geen titel om te handhaven op groeps grootte.
- De maatregelen rond het beperken van de groeps grootte betekenen een **verbreding en verzwaring** van de **toezichts- en handhavingfunctie**:

- Het takenpakket van Boa's is normaal gesproken gericht op toezicht en handhaving op de leefbaarheid in de openbare ruimte, en aanspreken van betrokkenen. Voorop hierbij staat het signaleren van problemen, het zijn van gastheer of gastvrouw op straat (serviceverlening) en het aanspreken van inwoners op eventuele misdragingen. Het takenpakket wordt **uitgebreid met de coronamaatregelen (extra taak) én er wordt prominenter ingezet op het daadwerkelijk handhaven** waarbij sancties ervoor moeten zorgen dat de maatregelen worden nageleefd. Dit vraagt ook specifieke (gespreks-) vaardigheden. De werkzaamheden worden meer "confronterend" en vragen ook vaardigheden in conflictbemiddeling. De aard van de werkzaamheden (o.a. aanspreken groepen, meer handhavend) maakt ook dat veiligheid een groter aandachtspunt wordt. Om deze reden wordt bijvoorbeeld ook meer in duo's gewerkt en wordt de samenwerking met de politie belangrijker.
- Daarnaast **veranderen de regels** waarop toezicht en handhaving plaatsvindt **zeer regelmatig**. Veel **tijd en energie** gaat zitten in het **vertalen en concretiseren van die regels** naar de lokale situatie. Van **Boa's** vraagt dit ook dat zij zich die veranderende regels eigen maken en kunnen **toepassen en uitleggen aan inwoners** (in een situatie waarin het draagvlak voor de maatregelen al afneemt). Dit vergt meer gespreksvaardigheid.
- De **beschikbaarheid van voldoende BOA-capaciteit** wordt een steeds groter **knelpunt** (door het beschikbare aantal Boa's in relatie tot wat van hen gevraagd wordt, verminderde naleving, maar ook door uitval als gevolg van Corona of quarantaine), **waardoor gemeenten keuzes moeten maken** waar en hoe zij deze capaciteit willen inzetten. **Bestuurlijke dekking** voor deze afwegingen en afspraken is **randvoorwaardelijk**. Maatregelen die getroffen zijn om sneller over BOA-capaciteit te beschikken, zoals de spoedaanvraag, werken nog niet optimaal.
- Bij de beperkte capaciteit is **meer geld niet altijd de oplossing**, er is überhaupt **schaarste aan personeel**.
- Gemeenten kunnen de **druk op toezicht en handhaving als gevolg van de maatregelen verlichten** door:
  - In te zetten op **preventie** (ook omdat hierbij vaak andere medewerkers betrokken zijn). Hierbij valt te denken aan crowdmanagement (hiervoor worden gespecialiseerde bureaus ingeschakeld en met name ingezet door grotere gemeenten) actieve communicatie en het inrichten van de openbare ruimte. Met name in communicatie en afstemming met bijv. ondernemers gaat veel tijd zitten. De gemeente kan dit echter niet alleen. **Bewustzijn en draagvlak bij inwoners om de regels na te leven is hierbij randvoorwaardelijk. Hierop heeft de gemeente, ondanks grote inspanningen die gedaan worden, maar tot op zekere hoogte invloed** (denk bijvoorbeeld aan de aanzuigende werking van Black Friday of de maatschappelijke onrust omtrent overtredingen van de Corona-regels door prominente figuren). **Duidelijke communicatie**, o.a. in publiekscampagnes, **vanuit het Rijk** over de urgentie en het belang van de maatregelen is **nodig en randvoorwaardelijk** om de naleving te verbeteren en daarmee de druk op handhaving te beperken.
  - **Afspraken** te maken met organisatoren/ondernemers/eigenaren over het **toezicht door derden** (vastgelegd in bijvoorbeeld protocollen). Duidelijkheid van de maatregelen is daarbij randvoorwaardelijk. Afspraken die door het Rijk met brancheverenigingen

gemaakt worden staan soms haaks op lokale afspraken. Dat bemoeilijkt de handhaving en vraagt van BOA's ook specifieke gespreksvaardigheden.

- Door goede **zichtbaarheid** van de gemeente op straat de **'subjectieve pakkans' te vergroten** ook als het medewerkers zijn zonder de bevoegdheid om tot handhaving over te gaan. Gemeenten maken hierbij bijvoorbeeld gebruik van stewards of maken duo's van Boa's en ingehuurde medewerkers van beveiligingsbedrijven of andere medewerkers. Het is ook goed om te beseffen dat het onmogelijk is om overal en altijd op alles te handhaven. De objectieve pakkans zal altijd relatief klein blijven. **Communicatie** over optreden bij overtredingen **kan bijdragen** aan het vergroten van de **"subjectieve pakkans"**, hoewel hier ook het risico bestaat dat dit bij inwoners tot frustratie leidt.
- Doordat de **politie** zich **rondom de jaarwisseling primair** richt op de hotspots in veelal de **grote steden**, moeten **kleinere gemeenten zelf invulling geven aan toezicht en handhaving**. Dat is een aandachtspunt in zijn algemeenheid, maar levert nog extra zorgen op voor de vakantieperiode in toeristische gebieden waar al weinig of geen Boa's zijn en feestdagen (o.a. vuurwerk, jongeren). Effectief betekent dit dat de maatregelen daar niet gehandhaafd kunnen worden.

Naast impact op toezicht en handhaving heeft de maatregel **ook impact op de gemeente in de rol van:**

- **Subsidieverstrekker:** Er worden minder subsidies verstrekt voor incidentele activiteiten (bijv. festivals). Partijen waarmee een structurele subsidierelatie bestaat (bijv. theaters) zullen mogelijk niet aan de subsidievoorwaarden kunnen voldoen (o.a. door tegenvallende inkomsten en beperking groeps grootte van toegezegde activiteiten). Dit vraagt dat de gemeente afwegingen maakt over het omgaan met de subsidieverantwoording en mogelijke verzoeken om financiële steun. Daarnaast is het voor de organisatoren en gemeente heel moeilijk om afspraken te maken over "doorstarten" en voorwaarden voor het verstrekken van nieuwe subsidies gezien de onzekere situatie en het gebrek aan perspectief.
- **Beheerder van gebouwen:** Als de gemeente zelf het beheer heeft over gebouwen (bijv. zwembad, sporthallen, maar ook het gemeentehuis) moeten door de gemeente ook zelf protocollen opgesteld worden voor het toezicht op de naleving van deze maatregel. De verantwoordelijkheid voor het toezicht zelf ligt ook bij de gemeente. De gemeente moet ook afwegingen maken hoe om te gaan met verzoeken om bijvoorbeeld tijdelijke huurverlaging of uitstel van betaling van de huur.
- **Vergunningverlener:** Gemeenten zoeken naar mogelijkheden binnen de regels met organisatoren. Gemeenten maken daarbij ook afwegingen over hoe zij ondernemers steunen/tegemoetkomen. Daarbij valt te denken aan het sneller verstrekken van vergunningen, meedenken over experimenten, korting op leges et cetera.

2.3. Beantwoording onderzoeksvragen

Wijzigingen in de werkwijze van gemeenten

In Bijlage 1 is in een matrix uitgewerkt wat wijzigt voor de gemeente op basis van de maatregel, vanuit de rol van toezichthouder en handhaver. Daarbij wordt navolgend onderscheid gemaakt:

Als het gaat om toezicht op en handhaving van de maatregelen is een **drietal taken/rollen** te onderscheiden:

- **Preventie** (voorkomen van het overtreden van de maatregel)
- **Toezicht en signaleren** (toezicht houden op het naleven van de regels door mensen en aanspreken indien dit niet gebeurt)
- **Handhaving** (handhavend optreden, o.a. beboeten of bestuursrechtelijk optreden)

In **verschillende situaties** wordt een **verschillend appèl gedaan op de invulling van bovenstaande taken** door gemeenten. Twee indicatoren zijn bepalend zijn voor de impact op toezicht en handhaving te weten, te weten:

- **Waar vindt de activiteit plaats?** (De locatie waar de activiteit plaatsvindt)
- **Om wat voor activiteit gaat het?** (Het karakter van de activiteit waarop toezicht en handhaving plaatsvindt)

Beide indicatoren worden hieronder nader toegelicht, inclusief de wijziging die optreedt als gevolg van de maatregel.

Uitwerking locatie waar activiteit plaatsvindt

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende locaties:

- De **openbare ruimte**. Het gaat hier om de openbare ruimte, die vrij toegankelijk is voor iedereen (bijv. parken, op straat, etc.). De gemeente heeft hier de rol van toezichthouder/signaleerder en handhaver van de leefbaarheid.
- **Publiek toegankelijke ruimte**. Denk bijvoorbeeld aan winkels, winkelcentra, restaurants, bibliotheken. De ruimtes zijn vrij toegankelijk voor het publiek. De toezichthoudersrol is hier vaak belegd bij de beveiliging die eigenaren of beheerders van deze ruimte zelf hebben aangesteld. De BOA treedt op als handhaver. Wel is de toezichthoudende rol van toepassing als er excessen zijn en op last van de burgemeester een (bestuursrechtelijke) sluiting voorzien wordt. Een BOA maakt dan een zogenoemde toezichtrapportage op basis waarvan tot sluiting wordt overgegaan.
- **Ruimten met toegangsbeperking (bijv. kaartverkoop/reservering)**. Denk bijvoorbeeld aan bioscopen en theaters. De ruimte is niet voor iedereen vrij toegankelijk; er is een beperking op de toegang. Dit kan bijvoorbeeld een benodigde reservering zijn, maar ook een leeftijdsbeperking op een kaartje dat gekocht moet worden.
- **Achter de voordeur**. Bij activiteiten in de privésfeer heeft de gemeente geen rol in het toezicht en de handhaving. Boa's komen niet bij mensen achter de voordeur. Bij meldingen van overlast heeft de gemeente meestal ook geen rol, omdat deze vaak bij de politie binnenkomen.

Het toezicht en handhaving op de naleving van de maatregel betekent voor de gemeente een aantal wijzigingen:

- **Taakverzwaring** in de openbare ruimte: Naast de reguliere toezichts- en handhavingsactiviteiten op leefbaarheid komt handhaven op groeps grootte/openbare orde erbij.
- **Taakverbreding/-verzwaring** bij publiek toegankelijke ruimte: Randvoorwaardelijk is dat bij publiek toegankelijke ruimtes toegangsbeperkingen opgeworpen worden (reservering, deurbeleid etc.). Het toezicht op de naleving van maatregelen ligt dan bij de desbetreffende organisatie. De gemeente handhaaft bij incidenten, wanneer het te dreigend is gaat een signaal naar de politie. De werkwijze blijft hetzelfde, maar er komt een reden bij waarop gehandhaafd wordt.
- **Taakverzwaring/mutatie** in ruimten met toegangsbeperking: Nieuwe locatie waar toezicht gehouden wordt en gehandhaafd wordt. Door het hanteren van protocollen en triage door organisaties beperkt de rol van de gemeente zich tot optreden bij excessen en steekproefsgewijs toezicht/signaleren. In dit soort gevallen is de organisatie het aanspreekpunt in plaats van een individuele inwoner, zoals dat bij het toezien op leefbaarheid in de openbare ruimte veelal het geval is.
- **Achter de voordeur**: De gemeente heeft geen titel om deze maatregel achter de voordeur te handhaven. Bij meldingen van bijv. geluidsoverlast kan wel gesignaleerd worden. In dit soort gevallen bellen inwoners meestal de politie.

Uitwerking karakter van de activiteit waar toezicht en handhaving plaatsvindt

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten activiteiten:

- Toezicht en handhaving op activiteiten met een **structureel** karakter (bijv. algemeen bewaken leefbaarheid in de openbare ruimte, parkeercontrole).
- Toezicht en handhaving op activiteiten die **incidenteel en gepland** zijn (activiteiten zoals festivals en betogingen). Deze werkzaamheden zijn planbaar, vaak omdat een vergunning of melding voor een evenement is afgegeven.
- Toezicht en handhaving op activiteiten die **incidenteel en niet gepland** zijn (bijv. meldingen van overlast). Dit type werk komt vaak voort uit signalen. De BOA kan deze zelf signaleren of signalen kunnen afgegeven worden door bijvoorbeeld inwoners. Het is wel structureel werk voor toezicht en handhaving om op deze signalen te reageren. Een melding/observatie is de trigger en het werk is, gezien de afhankelijkheid van meldingen/ het karakter van reageren op incidenten niet op voorhand planbaar.

Veranderingen in het karakter van de activiteiten die plaatsvinden betekent voor de gemeente een aantal wijzigingen:

- Activiteiten met een **structureel karakter worden uitgebreid/geïntensiveerd**: handhaven op groeps grootte komt erbij. Doordat deze werkzaamheden erbij komen, en veel tijd vragen, is **minder tijd voor andere taken** op het gebied van het handhaven van de leefbaarheid (bijv. afval naast containers, fietsverlichting, veilig wonen, hondenpoep etc.)
- Er vinden **minder activiteiten met een incidenteel en gepland karakter** plaats, doordat bijvoorbeeld festivals niet doorgaan. Betogingen zijn bijeenkomsten die wel plaatsvinden in deze categorie. De **impact** van deze verandering **op gemeentelijk toezicht en handhaving is beperkt**

- **Toename ad hoc meldingen**

Wijzigingen andere taken

Naast impact op toezicht en handhaving heeft de maatregel **ook impact op de gemeente in de rol van:**

- **Subsidieverstrekker:** Er worden minder subsidies verstrekt voor incidentele activiteiten (bijv. festivals). Partijen waarmee een structurele subsidierelatie bestaat (bijv. theaters) zullen mogelijk niet aan de subsidievoorwaarden kunnen voldoen (o.a. door tegenvallende inkomsten en beperking groeps grootte van toegezegde activiteiten). Dit vraagt dat de gemeente afwegingen maakt over het omgaan met de subsidieverantwoording en mogelijke verzoeken om financiële steun.
- **Beheerder van gebouwen:** Als de gemeente zelf het beheer heeft over gebouwen (bijv. zwembad, sporthallen, maar ook het gemeentehuis) moeten door de gemeente ook zelf protocollen opgesteld worden voor het toezicht op de naleving van deze maatregel. De verantwoordelijkheid voor het toezicht zelf ligt ook bij de gemeente. De gemeente moet ook afwegingen maken hoe om te gaan met verzoeken om bijvoorbeeld tijdelijke huurverlaging of uitstel van betaling van de huur.
- **Vergunningverlener:** Gemeenten zoeken naar mogelijkheden binnen de regels met organisatoren. Gemeenten maken daarbij ook afwegingen over hoe zij ondernemers steunen/tegemoetkomen. Daarbij valt te denken aan het sneller verstrekken van vergunningen, meedenken over experimenten, korting op leges et cetera.

Betekenis voor de gemeentelijke organisatie

- Op personeel vlak is de grootste impact voelbaar. Gemeenten hebben extra capaciteit nodig om hun taken met betrekking tot toezicht en handhaving goed te kunnen uitvoeren. De BOA-capaciteit is bij veel gemeenten beperkt, waardoor zij keuzes moeten maken. Ook merken gemeenten dat de BOA-capaciteit knelt, doordat er ook onder BOA's besmettingen voorkomen. Sommige gemeenten zetten ander personeel in om BOA's te ondersteunen: door mee te lopen bij het toezichthouden of door op te treden als gastheer/-vrouw bijvoorbeeld. Hier zitten echter ook beperkingen aan. In het algemeen ervaren gemeenten de beperkte BOA-capaciteit als groot knelpunt bij de uitvoering van de maatregelen.
- Inzetten op **preventie** kan bijdragen om de directe druk op toezicht en handhaving van de maatregel te verlichten (ook omdat hierbij vaak andere medewerkers betrokken zijn). Hierbij valt te denken aan crowdmanagement (hiervoor worden gespecialiseerde bureaus ingeschakeld) actieve communicatie (wenselijk gedrag stimuleren en subjectieve pakkans vergroten) en het inrichten van de openbare ruimte. Met name in communicatie en afstemming met bijv. ondernemers gaat veel tijd zitten.
- Het houden van **toezicht op de naleving** van de maatregel is het meest **lastig in de openbare ruimte** (en die rol ligt bij de gemeente). Toegangsbeperkingen in de openbare ruimte vragen heel veel inzet van mensen en middelen (zie voorbeeld drukte in binnensteden en grensgemeenten). Door goede zichtbaarheid van de gemeente op straat de is de 'subjectieve pakkans' (en daarmee de druk om de maatregel na te leven) te vergroten ook als het medewerkers zijn zonder de bevoegdheid om tot handhaving over te gaan. Gemeenten maken hierbij bijvoorbeeld gebruik

van stewards of maken duo's van Boa's en ingehuurde medewerkers van beveiligingsbedrijven of andere medewerkers. Het is ook goed om te beseffen dat het onmogelijk is om overal en altijd op alles te handhaven

- In publiek toegankelijke ruimtes is het nodig dat afspraken gemaakt worden over het opleggen van toegangsbeperkingen (bijv. aantal karretjes supermarkt) over protocollen en het toezicht daarop door organisaties. Het toezicht op de naleving van de maatregel ligt daarmee primair bij de organisatie. Het kostte, zeker in het begin, veel tijd om hierover goede afspraken te maken. Veel ondernemers pakken dit nu wel goed op, alhoewel de regelmatige veranderingen van maatregelen telkens toch veel tijd kosten.
- Bij ruimtes waar al een toegangsbeperking is, is de oplossing makkelijk te zoeken in de toegangsbeperking (bijvoorbeeld limiet op aantal kaartjes verkocht), placering.
- Er zijn ook indirecte effecten van de maatregelen, die naar verwachting ook impact hebben op gemeentelijke taken. Die nemen we mee bij de vraag naar "effecten".

Doeltreffende uitvoering door gemeenten

- De beschikbaarheid van voldoende BOA-capaciteit wordt een steeds groter knelpunt (door het beschikbare aantal Boa's in relatie tot wat van hen gevraagd wordt, verminderde naleving, maar ook door uitval als gevolg van Corona of quarantaine), waardoor gemeenten keuzes moeten maken waar en hoe zij deze capaciteit willen inzetten. Maatregelen die getroffen zijn om sneller over BOA-capaciteit te beschikken, zoals de spoedaanvraag, werken nog niet optimaal. Veiligheid van BOA's is een aandachtspunt, preventief wordt daarom mee in duo's gewerkt en worden ook andere medewerkers ingezet.
- De werkzaamheden vragen ook andere vaardigheden van de BOA's (meer gesprekstechnieken, conflictvaardigheden).
- Bewustzijn en draagvlak bij inwoners om de regels na te leven is randvoorwaardelijk. Hierop heeft de gemeente, ondanks grote inspanningen die gedaan worden, maar tot op zekere hoogte invloed (denk bijvoorbeeld aan de aanzuigende werking van Black Friday of de maatschappelijke onrust omtrent overtredingen van de Corona-regels door prominente figuren). Duidelijke communicatie, o.a. in publiekscampagnes, vanuit het Rijk over de urgentie en het belang van de maatregelen is nodig en randvoorwaardelijk om de naleving te verbeteren en daarmee de druk op handhaving te beperken.
- Doordat de politie zich rondom de jaarwisseling primair richt op de hotspots in veelal de grote steden, moeten kleinere gemeenten zelf invulling geven aan toezicht en handhaving. In zijn algemeenheid is toezicht en handhaving in landelijk gebied van een ander karakter, door de uitgestrektheid en beperkte BOA-formatie. Dit levert nog extra zorgen op voor de vakantieperiode in toeristische gebieden waar al weinig of geen Boa's zijn en feestdagen (o.a. vuurwerk, jongeren). Effectief betekent dit dat de maatregelen daar niet gehandhaafd kunnen worden.

Kosten en besparingen

De kosten die gemeenten moeten maken zijn niet direct toe te rekenen aan de individuele maatregelen. De druk op handhaving neemt toe, maar welk gedeelte daarvan nou door de maatregel

groepsgrootte komt en welk gedeelte door andere maatregelen, is niet te onderscheiden. Uit onderzoek van AEF in juli 2020 blijkt dat de totale extra kosten voor het handhaven van de openbare orde door gemeenten in 2020 in een “ best case scenario” tussen de 29,7 en 36,3 miljoen euro bedragen en in een worst case scenario tussen de 28 en 41,2 miljoen euro.

Deze kosten gaan zitten in onder andere de inhuur van extra boa's, inhuur andere (interne en externe) medewerkers, uitgaven voor crowdmanagement.

Voor het aanpassen van openbaar groen en het treffen van verkeersmaatregelen worden de totale kosten in 2020 geraamd op 27-27,9 miljoen in een best case scenario en tussen 28,7 en 30 miljoen in een worst case scenario. Ook deze kosten zijn niet integraal toe te schrijven aan deze maatregel, maar geven een beeld van de totale extra uitgaven op dit vlak als gevolg van de Corona-maatregelen.

Verwachte effecten

De directe effecten van de maatregelen op de verspreiding van het virus zijn geen onderdeel van dit onderzoek; daar worden dan ook geen uitspraken over gedaan. Er zijn wel indirecte effecten van de maatregelen te voorzien, die op de (middel)lange termijn weer raken aan gemeentelijke taken. Denk hierbij aan:

- Langdurig minder inkomsten in (gesubsidieerde) instellingen zoals theaters, leidt naar verwachting niet alleen op de korte maar ook op de langere termijn tot grotere aanvragen voor financiële bijdragen
- Verschraving van aanbod van voorzieningen door meer faillissementen, met name bij langdurige beperking van de toegestane groepsgrootte in bijvoorbeeld theaters, maar ook horeca. Dit heeft invloed op de driehoek detailhandel, horeca, cultuur, die gemeenten in samenhang bezien.
- Meer eenzaamheid en sociale problematiek door minder mogelijkheden voor samenkomst en vertier (naast “ kwetsbare groepen” zijn ook zorgen over jongeren).

Risico's en randvoorwaarden

Voor de uitvoering van de maatregel zien we de volgende risico's:

- Afnemend draagvlak voor de naleving van maatregelen
- Risico van effecten op de langere termijn (zie boven)
- Het loslaten van het begrip huishouden maakt het handhaven in de praktijk lastiger
- Boa-capaciteit is schaars
- Politie geeft rondom jaarwisseling prioriteit aan grote steden.

Randvoorwaardelijk voor de uitvoering is:

- Duidelijkheid en concreetheit van de maatregelen: duidelijke publiekscommunicatie en tijdige aankondiging en hierbij perspectief voor inwoners en ondernemers bieden
- Het inzetten van toegangsbeperkingen door organisaties en het maken van expliciete afspraken tussen de gemeente en organisaties over het toezicht op de naleving van de maatregelen door deze organisaties; de gemeente heeft dan alleen een rol bij escalatie
- Voldoende capaciteit bij toezicht en handhaving, samenspel Boa en politie
- Bewustzijn dat niet overal gehandhaafd kan worden. Bestuurlijke dekking voor afwegingen en afspraken die gemeenten hierin maken.

3. Uitvoeringsconsequenties maatregel “(Gedeeltelijke) Sluiting”

Dit hoofdstuk beschrijft de impact van de maatregel “(Gedeeltelijke) Sluiting” op gemeenten.

3.1. Maatregel “(Gedeeltelijke) Sluiting”

Gekeken is naar de maatregel in relatie tot de volgende sectoren:

- Horeca
- Detailhandel
- Sport
- Cultuur (incl. dorps- en buurthuizen)

Per sector is vervolgens gekeken naar de uitvoeringsconsequenties vanuit verschillende perspectieven:

- **Toezicht en handhaving** door gemeenten. Hierbij is de vraag in hoeverre de maatregel voor gemeenten handhaafbaar is en wat dit vraagt van de capaciteit van gemeentelijke toezichthouders en handhavers.
- De **economische effecten** die gevolgen hebben voor de taken van gemeenten. Het gaat hier om de meer indirecte effecten die voortvloeien uit de maatregel en die betrekking hebben op de ondernemers of instellingen. Denk bijvoorbeeld aan de taken van gemeenten in relatie tot de ondernemersdienstverlening. Als maatregelen effect hebben op deze groep, moet de gemeente afwegingen maken over of en hoe ze de doelgroep op de kortere termijn wil ondersteunen bij het omgaan met deze effecten (denk bijvoorbeeld aan kwijtschelden/uitstel huur sportverenigingen, uitstel/kwijtschelding precariobelasting, laagdrempeliger vergunnen etc.) en wat vanuit de gemeente op de iets langere termijn nodig is om in te spelen op deze effecten (bijvoorbeeld omgaan met verminderde leefbaarheid door leegstand winkels).
- De **maatschappelijke effecten** die gevolgen hebben voor de taken van gemeenten. Het gaat hier om de meer indirecte effecten die voortvloeien uit de maatregel en die betrekking hebben op inwoners, specifiek kwetsbare groepen. Ook hier moeten gemeenten afwegingen maken over of en op welke wijze aanvullend aanbod voor de doelgroep nodig is (bijvoorbeeld activiteiten ter bestrijding eenzaamheid, activiteiten voor jongeren) en waar op de iets langere termijn op geanticipeerd moet worden (bijvoorbeeld instroom bijstand en schuldhulpverlening door nieuwe werklozen).

3.2. Conclusies en belangrijkste aandachtspunten

De belangrijkste conclusies en aandachtspunten met betrekking tot de uitvoerbaarheid van de maatregel “(gedeeltelijke) sluiting” worden hieronder per sector geschetst.

Impact i.r.t. sector horeca

De belangrijkste impact voor gemeenten van de maatregel ‘sluiting’ voor de sector horeca is als volgt:

- **Volledige sluiting** is voor gemeenten het makkelijkste handhaafbaar. De maatregel is eenduidig en makkelijk communiceerbaar en de gemeente hoeft slechts beperkt extra BOA-capaciteit in te zetten op toezicht en handhaving van de sluiting van de horeca (naast de reguliere toezicht en handhaving in de openbare ruimte). Dit kan overigens nog wel verschillen per gemeente: in compact stedelijke gebieden is de reisafstand die BOA's moeten afleggen bijvoorbeeld minder dan in plattelandsgemeenten met veel verschillende kernen. Gedeeltelijke sluiting leidt altijd tot extra werk voor toezicht en handhaving. Handhaafbaarheid in "het nu" is een perspectief dat gericht is op de korte termijn. Naast de korte termijn effecten zijn ook lange termijn effecten te zien die raken aan taken van gemeenten. Denk daarbij bijvoorbeeld aan faillissementen van ondernemers met gevolgen voor leefbaarheid en werkgelegenheid. Hoe langer de sluiting duurt, hoe meer lange termijn effecten naar verwachting optreden. Als gemeente moet je afwegingen maken over het omgaan met zowel de korte termijn als de langere termijn effecten. Voorbeelden van maatregelen die gemeenten nemen zijn bijvoorbeeld het versoepelen van vergunningverleningsprocessen, aanpassingen van leges, het (meerjarig) toestaan van winterterrassen etc. Ook valt te denken aan het organiseren van activiteiten ter bestrijding van eenzaamheid.
- Uitzonderingen voor **afhalen** verzachten de economische impact voor de betreffende ondernemers. Voor gemeenten zijn deze uitzonderingen vrij goed uitvoerbaar door met ondernemers af te spreken dat zij zelf de toezichthoudende rol invullen.
- Bij gedeeltelijke sluiting is het onderscheid tussen '**droge**' en '**natte**' horeca vanuit het oogpunt van toezicht en handhaving niet handhaafbaar. Dit onderscheid is juridisch niet scherp te maken en bovendien is het onderscheid in de praktijk ook niet altijd duidelijk (bijvoorbeeld kroegen die ook eenvoudige maaltijden aanbieden). Deze maatregel leidt tot veel discussie met ondernemers en het risico van strategisch gedrag van ondernemers (pogingen om onder 'droge' horeca te vallen). Bovendien is het maatschappelijke effect van dit onderscheid beperkt. Het openstellen van de horeca om sociaal isolement te voorkomen betreft vooral de natte horeca (kroegen die open kunnen voor hun vaste stamgasten, uitgaansgelegenheden voor jongeren) en minder voor de droge horeca (restaurants).
- Een **alcoholverbod** (na een bepaald tijdstip) is ook moeilijk handhaafbaar. BOA's moeten hiervoor 'achter de deur' toezicht houden. De impact op de gemeentelijke organisatie valt te beperken door de toezichtsrol expliciet bij de ondernemer neer te leggen en goede nadere afspraken te maken over de uitvoering, zodat er zo min mogelijk "grijs gebied" is. Bijvoorbeeld: onder geen alcohol na 20 uur verstaan we dat ook de fles van tafel is om 20 uur. Bij overtreding van deze maatregel kan de gemeente overgaan tot een bestuursrechtelijke sanctie (bijvoorbeeld sluiting), maar dit betekent veel extra werk voor de gemeente. Bovendien is het economische effect voor de betreffende ondernemer groot. Het **beperken van de openingstijden** is een maatregel die beter uitvoerbaar en handhaafbaar is en heeft ook als effect dat er na het afgesproken moment geen alcohol genuttigd wordt.
- Het hanteren van **venstertijden** kan voor de horeca betekenen dat er voor specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld jongeren, uitgaansmogelijkheden geboden worden. Voor de handhaafbaarheid zijn hierbij duidelijke afspraken met de ondernemers nodig, zij zullen toegangscontrole moeten organiseren. Dit zal voor ondernemers mogelijk moeilijk uitvoerbaar zijn. Het zal echter ook extra toezichts-capaciteit vragen, om steekproefsgewijs toezicht te houden en op te treden bij excessen.

- Veel gemeenten zijn bezig met het samenspel tussen horeca-cultuur-detailhandel. Vooral in het centrum zijn ondernemingen in succes sterk afhankelijk van elkaar: het centrum is een 'Place to meet'. Met de sluiting van horeca en cultuur wordt het ook in de winkels minder druk, daarnaast heeft detailhandel te lijden onder internetverkoop. Dit geeft zorgen voor leegstand en verloedering in het centrum door sluiting van bijvoorbeeld horeca en kledingwinkels. Gemeenten passen strategieën, plannen en middelen hierop aan.
- Multifunctionele gebouwen herbergen veel functies: horeca, zorg, sport, cultuur, kerk, ontmoeting, politiepост, wijkteam etc. Dat maakt het diffuus als er op een bepaalde sector maatregelen worden genomen die niet voor de andere sectoren gelden. Denk aan onderscheid tussen horeca en sportkantine: in een dorps-huis is dat dezelfde bar. De ene gebruiker mag dan wel horeca gebruiken en de andere niet. Naast de beheerder is dit ook voor de toezichthouders lastig. Inmiddels mag er voor dagbesteding van kwetsbare groepen wel weer catering geboden worden door een dorps-huis. Ook dat vraagt uitleg: de bejaarden in de dagbesteding mogen wel een kopje koffie geserveerd krijgen, maar de bridgende senioren mogen dat niet krijgen.
- Specifiek voor de nachtcultuur wordt door de maatregelen het risico op ondermijning vergroot, doordat horeca-ondernemers die in de financiële problemen komen sneller vatbaar zijn voor aanbiedingen vanuit het criminele circuit. Ook bestaat het risico dat panden na een faillissement in verkeerde handen terechtkomen.
- De sociale impact van de maatregelen is voor gemeenten een belangrijk aandachtspunt, specifiek ook het gebrek aan perspectief voor jongeren.

Impact i.r.t. sector detailhandel

De belangrijkste impact voor gemeenten van de maatregel 'sluiting' voor de sector detailhandel is als volgt:

- **Volledige sluiting** is het makkelijkst handhaafbaar. Het zou zelfs een verlichting van het reguliere toezicht kunnen betekenen, vanwege minder drukte op straat. De economische impact is wel groot, omdat ondernemers door volledige sluiting het hardst geraakt worden. Bovendien kan een volledige sluiting bijdragen aan een (structurele) toename van online-aankopen. Dit kan voor de gemeente betekenen dat op termijn het winkelaanbod (en daarmee de leefbaarheid) afneemt als ondernemers failliet gaan en dat er een extra toestroom in de bijstand ontstaat.
- Bij gedeeltelijke sluiting is het onderscheid tussen **verkoop van levensmiddelen en overige** detailhandel moeilijk handhaafbaar. Dit heeft er mee te maken dat veel winkels een combi van 'food' en 'non-food' aanbieden en deze scheiding in de praktijk dus moeilijk te maken is. Het onderscheid tussen essentieel en niet-essentieel is voor gemeenten nog moeilijker te maken en leidt tot veel discussies. Een concrete lijst met winkels die wel of niet open mogen blijven is dan ook een belangrijke randvoorwaarde voor de toezicht en handhaving van deze maatregel.
- Ook een **alcoholverbod** is moeilijk handhaafbaar, omdat het hier ook in veel gevallen gaat om een deel van het aanbod van winkels met een breder aanbod (met uitzondering van slijterijen).
- Het **verkorten van openingstijden** is goed handhaafbaar. Wel is hierbij een mogelijk effect dat drukte in winkels en in winkelstraten zich gaat concentreren binnen een beperktere tijdspanne. Dit kan betekenen dat extra toezicht op het naleven van andere maatregelen (1,5 meter, groeps-grootte) nodig is.
- Het hanteren van **venstertijden**, specifiek voor kwetsbare groepen (bijvoorbeeld een winkel-uurtje voor ouderen), is goed uitvoerbaar. Er zullen afspraken gemaakt moeten worden

met de ondernemers over het organiseren van toezichtcontrole, waarbij de gemeente steekproefsgewijs toezicht kan houden en kan optreden bij excessen. Ondernemers hebben zelf ook veel belang bij het creëren van een veilige winkelsituatie voor de betreffende doelgroep (bijvoorbeeld ouderen), de bereidheid om dit goed te organiseren is dus groot. Een voordeel van deze maatregel vanuit maatschappelijk oogpunt is, dat kwetsbare groepen beter in de gelegenheid gesteld worden om hun inkopen te kunnen doen.

- Veel gemeenten zijn bezig met het samenspel tussen horeca-cultuur-detailhandel. Vooral in het centrum zijn ondernemingen in succes sterk afhankelijk van elkaar: het centrum is een 'Place to meet'. Met de sluiting van horeca en cultuur wordt het ook in de winkels minder druk, daarnaast heeft detailhandel te lijden onder internetverkoop. Dit geeft zorgen voor leegstand en verloedering in het centrum door sluiting van bijvoorbeeld horeca en kledingwinkels. Gemeenten passen strategieën, plannen en middelen hierop aan.
- Voor gemeenten in de grensregio is het van belang dat er geen grote verschillen ontstaan met buurlanden, om een grote toestroom van winkelpubliek uit buurlanden te voorkomen.

Impact i.r.t. sector sport

De belangrijkste impact voor gemeenten van de maatregel 'sluiting' voor de sector sport is als volgt:

- Volledige sluiting is voor gemeenten het makkelijkst handhaafbaar: de maatregel is makkelijk en eenduidig communiceerbaar. Gedeeltelijke sluiting is erg afhankelijk van afspraken met verenigingen, beheerders en ondernemers. Als die goed zijn te maken en nageleefd worden is alleen steekproefsgewijs toezicht nodig. **Differentiatie naar doelgroep of naar leeftijd is bij georganiseerde sport bij leeftijdsgrenzen t/m 18 jaar beter te doen, maar juist lastiger bij individuele sport of bij faciliteiten** met kaartverkoop (o.a. sauna's, zwembaden). Leeftijdsgrenzen boven de 18 jaar zijn meer arbitrair en zullen tot veel discussie leiden. Dit vergt extra toegangscontrole en kan eerder tot incidenten leiden.
- **Volledige sluiting** heeft de **grootste negatieve effecten**, zowel economisch (verlies omzet horeca, huur, abonnementen, etc.) als maatschappelijk (effect op gezondheid en sociale contacten en afleiding). Bij langdurige sluiting zullen private aanbieders ondersteuning nodig hebben en komen ook verenigingsstructuren onder druk te staan.
- **Sport** wordt gezien als een **gezonde en gecontroleerde uitlaatklep** voor de inwoners, bijvoorbeeld voor jongeren. Vanuit dit perspectief is niet volledige sluiting gericht op specifieke doelgroepen van belang. Het alternatief is dat gemeenten andere activiteiten gaan organiseren voor doelgroepen. Dit vraagt wel meer capaciteit aan de kant van de gemeente (jongerenwerkers, begeleiders, etc. al dan niet in samenwerking met verenigingen).
- **Gedeeltelijke sluiting heeft minder negatieve impact** op economie en maatschappij. Daarbij is het onderscheid tussen verenigingen (sociaal netwerk in de gemeente) en private aanbieders (fitnessclubs, sauna's) van belang. Voor het economische effect is het verschil tussen inkomsten uit contributies, abonnementen en kaartverkoop onderscheidend. Meeste inspanning voor gemeenten zit in de voorbereiding en het overleg. **Naleving is vervolgens meestal goed**. Bij alleen sport buiten toegestaan is er meer toezicht en handhaving in de openbare ruimte nodig (o.a. parken).
- Gedeeltelijke sluiting door **onderscheid naar topsportcompetities en** overige sport levert discussies op over afbakening en definities. Ook bij gedeeltelijke sluiting door **weren van publiek** ontstaan discussies en **is mogelijk meer toezicht nodig**.

- **Gemeenten** zijn regelmatig **zelf beheerder van sporthallen en zwembaden**. Hierdoor heeft de gemeente zelf ook negatieve financiële effecten door gedeerde inkomsten uit verhuur en extra taken bij het beheer van die faciliteiten.

Impact i.r.t. sector cultuur (incl. dorps- en buurthuizen)

De belangrijkste impact voor gemeenten van de maatregel 'sluiting' voor deze sector is als volgt:

- Volledige en gedeeltelijke sluiting zijn in bijna alle gevallen **goed handhaafbaar** door afspraken te maken met beheerders van gebouwen. Alleen venstertijden voor specifieke doelgroepen vraagt mogelijk om meer steekproefsgewijze controle door de gemeente omdat hierbij toegangscontrole door de beheerders noodzakelijk is.
- **Volledige sluiting** heeft de **grootste negatieve effecten**, zowel economisch (verlies omzet kaartverkoop, horeca, huur, etc.) als maatschappelijk (effect op culturele beleving, sociale contacten en afleiding). Voor de gemeente heeft dit impact op de subsidieverlening en het in stand houden van voorzieningen door extra ondersteuning.
- **Culturele sector** wordt gezien als **belangrijke voorziening voor de leefbaarheid / aantrekkelijkheid** van een gemeente en het welzijn van de inwoners. Cultuur kan ook een uitlaadklep zijn, net als sport. Bij volledige **sluiting voor langere tijd** zijn er grote zorgen over het verlies van voorzieningen en infrastructuur. Dat geldt voor evenementen, cultuur, maar ook voor buurt- en dorpshuizen. **Risico** op verlies van vrijwilligers, opgebouwde kennis en expertise. Het kost tijd en middelen om dit weer op te bouwen.
- Binnen de culturele sector zit er heel veel variatie tussen soorten instellingen, locaties en faciliteiten. In de meer gedetailleerde uitwerking onderaan is gepoogd hier onderscheid in te maken, maar de variatie is zo groot dat vooral naar de belangrijkste onderscheidende elementen is gekeken: doorstroomlocatie of niet, gesubsidieerd of niet-gesubsidieerd en actieve vs. passieve beleving.
- De culturele sector is in toenemende mate betrokken bij maatschappelijke **initiatieven gericht op kwetsbare inwoners** (o.a. bijles bibliotheken, kunst en cultuuronderwijs, ontmoeting etc.). Net als bij sport wordt cultuur gezien als **alternatief voor** het gebrek aan reguliere **activiteiten voor jongeren**. Deze **vervallen ook bij volledige sluiting**.
- **Gedeeltelijke sluiting heeft minder negatieve impact** op economie en maatschappij. Door instellen van venstertijden is het mogelijk risico's te beperken. Differentiatie naar type locatie is lastiger door de diversiteit binnen de culturele sector. **Het meest helder en duidelijk is het onderscheid naar doorstroomlocatie en locaties met vaste plekken**. Het onderscheid naar maatschappelijke functie verschilt sterk per doelgroep en is voor gemeenten niet te maken. Een balans tussen goede handhaafbaarheid en beperking van negatieve maatschappelijke effecten is lastig. Soms kan de cultuureducatie ook verplaatst worden naar de scholen, als bijvoorbeeld het museum of theater gesloten is. Elk onderscheid zal veel overleg met de sector kosten, net zoals dit bij het maximaal aantal bezoekers per locatie het geval is. Door de diversiteit is er behoefte aan specifieke coronacommunicatie voor de verschillende cultuursectoren en de diverse doelgroepen. Sector is minder duidelijk georganiseerd dan bijvoorbeeld horeca of sport.
- **Gemeenten** zijn een **belangrijke financier** van de culturele sector als subsidiegever en opdrachtgever. Subsidiepartners doen beroep op coulance m.b.t. voorwaarden. Culturele instellingen en evenementen (o.a. voorbereidingskosten) doen een beroep op extra ondersteuning vanuit de gemeente. Indien de gemeente zelf beheerder is van gebouwen zijn er ook negatieve financiële effecten door gedeerde inkomsten uit verhuur.

- Veel gemeenten zijn bezig met het samenspel tussen horeca-cultuur-detailhandel. Vooral in het centrum zijn ondernemingen in succes sterk afhankelijk van elkaar: het centrum is een 'Place to meet'. Met de sluiting van horeca en cultuur wordt het ook in de winkels minder druk, daarnaast heeft detailhandel te lijden onder internetverkoop. Dit geeft zorgen voor leegstand en verloedering in het centrum door sluiting van bijvoorbeeld horeca, winkels en voorzieningen. Gemeenten passen strategieën, plannen en middelen hierop aan.

3.3. Beantwoording onderzoeksvragen

Wijzigingen in de werkwijze van gemeenten

De werkwijze van gemeenten verandert door de maatregel '(gedeeltelijke) sluiting' op verschillende manieren. In de tabellen in bijlage A is een onderscheid gemaakt naar drie verschillende rollen die de gemeente heeft:

- De gemeente heeft de rol van **toezichthouder en handhaver**. Het zijn de BOA's die moeten controleren of de maatregelen worden nageleefd en die waar nodig ook moeten handhaven. Dit gebeurt al dan niet in samenwerking met de politie. De maatregel '(gedeeltelijke) sluiting' legt een groot beslag op de toezichthoudende en handhavende rol van de gemeente, waarbij de impact afhangt van de invulling van de maatregel. In het algemeen is het zo dat volledige sluiting het meest eenvoudig handhaafbaar is. Dit geldt voor alle vier de onderzochte sectoren. Bij een gedeeltelijke sluiting is de impact voor toezicht en handhaving groter. Wel kunnen gemeenten bij sommige varianten van de maatregel met ondernemers, instellingen of verenigingen afspreken dat zij zelf toezicht houden op een goede naleving van de maatregel. In de tabellen in bijlage A is uitgewerkt hoe de impact voor de verschillende varianten van de maatregel per sector eruit ziet.
- De gemeente is verantwoordelijk voor de **leefbaarheid** en aantrekkelijkheid van de gemeente en een goed **voorzieningsniveau** voor inwoners. Vanuit deze rol is de gemeente in gesprek met ondernemers, (sport)verenigingen en (culturele) instellingen over de impact van een (gedeeltelijke) sluiting. De gemeente probeert vanuit deze rol te voorkomen dat ondernemers in de horeca of detailhandel failliet gaan, dat sportverenigingen in de financiële problemen komen of vrijwilligers kwijtraken en dat culturele instellingen het hoofd niet meer boven water kunnen houden. Dit kan de gemeente doen door mee te denken over wat, binnen de kaders van de maatregel, nog mogelijk is. Maar soms kan de gemeente ook ondersteunen door ondernemers, verenigingen en instellingen tegemoet te komen op het gebied van de inning van toeristenbelasting of leges, in de vergunningverlening of via het subsidiebeleid. Soms is extra lokale financiële ondersteuning nodig. Ook hiervan zijn voorbeelden uitgewerkt in de tabellen in bijlage A.
- De gemeente is ook verantwoordelijk voor de (financiële) **zorg en ondersteuning** voor haar inwoners. Vanuit deze rol kijkt de gemeente naar de maatschappelijke effecten van de maatregel '(gedeeltelijke) sluiting'. Hierbij is voor gemeenten bijvoorbeeld van belang dat (kwetsbare) inwoners niet in een sociaal isolement komen door sluiting van dorpshuizen, culturele activiteiten of cafés, dat jongeren perspectief houden ondanks dat zij niet meer kunnen sporten of naar feesten of festivals kunnen, en dat inwoners die weinig te besteden hebben nog wel goedkoop hun boodschappen kunnen doen (bijvoorbeeld op de weekmarkt). Dit kan op langere termijn een extra druk op Wmo-voorzieningen en jeugd-budgetten geven. Ook als ondernemers failliet gaan of medewerkers vanuit de horeca, detailhandel, sport- of culturele sector hun baan

kwijtraken, raakt dit de gemeente. Op termijn kunnen dit inwoners zijn die bij de gemeente aankloppen voor voorzieningen vanuit bijvoorbeeld de Participatiewet.

Betekenis voor de gemeentelijke organisatie

De wijzigingen die door de maatregel '(gedeeltelijke) sluiting' optreden, raken aan verschillende werkprocessen bij gemeenten:

- Op **personeel** vlak is de grootste impact voelbaar. Gemeenten hebben extra capaciteit nodig om hun taken met betrekking tot toezicht en handhaving goed te kunnen uitvoeren. De BOA-capaciteit is bij veel gemeenten beperkt, waardoor zij keuzes moeten maken. Ook merken gemeenten dat de BOA-capaciteit knelt, doordat er ook onder BOA's besmettingen voorkomen. Sommige gemeenten zetten ander personeel in om BOA's te ondersteunen: door mee te lopen bij het toezichthouden of door op te treden als gastheer/-vrouw bijvoorbeeld. Hier zitten echter ook beperkingen aan. In het algemeen ervaren gemeenten de beperkte BOA-capaciteit als groot knelpunt bij de uitvoering van de maatregelen. Veel maatregelen vragen ook om extra uitwerking, voorbereiding en overleg. Hierdoor wordt extra druk gelegd op beleidsambtenaren die betrokken zijn bij welzijn, sport en cultuur en in de ondernemersdienstverlening.
- Op onderdelen lopen gemeente **juridisch** tegen beperkingen aan. Als een maatregel ruimte biedt voor verschillende juridische interpretaties, dan lopen gemeenten hier in de uitvoering en handhaving tegenaan. Dat speelt bijvoorbeeld bij het onderscheid tussen droge en natte horeca of het onderscheid tussen essentiële en niet-essentiële winkels (bijvoorbeeld is een slijterij essentieel)?. Ook de mogelijkheid van een sluiting op last van de gemeente of Veiligheidsregio heeft voor de gemeente grote juridische consequenties. Niet alleen is een dergelijke sluiting voor de betreffende BOA ingrijpend, maar er zit ook veel werk aan vast voor de juridische afdeling van de gemeente.
- Hoewel de **communicatie** van de maatregelen voor een groot deel landelijk gebeurt, komen vragen van inwoners en ondernemers bij de gemeente terecht. Het is dus de taak van de gemeente om te zorgen voor een goede communicatie op maat.
- Voor de langere termijn kunnen de maatregelen ook impact hebben op het **beleid** van de gemeente. Als door sluiting van de horeca of detailhandel ondernemers failliet gaan, dan kan dit betekenen dat een binnenstad of dorpskern er anders uit gaat zien. Hier zal de gemeente dan mogelijk in haar visiedocumenten en beleidsplannen op moeten inspelen.

Doeltreffende uitvoering door gemeenten

Afhankelijk van de ligging en karakteristieken van de gemeente, verschilt het echter op welke wijze de uitvoering doeltreffend ingericht kan worden:

- Gemeenten in de **grensregio** geven aan veel last te hebben van verschillen in maatregelen met buurlanden. Als de maatregelen rond sluiting in de buurlanden strenger zijn, dan hebben deze gemeenten last van inwoners uit buurlanden die naar hun gemeente komen om bijvoorbeeld te winkelen.
- **Kleinere gemeenten** geven aan dat zij voor toezicht en handhaving beperkt een beroep kunnen doen op de politie. De politie heeft namelijk aangegeven prioriteit te geven aan de grote steden, wat betekent dat de druk op BOA's in kleinere gemeenten toeneemt.

- **Gemeenten met een beperkte BOA-capaciteit** moeten eerder keuzes maken waar zij de prioriteit leggen wat betreft toezicht en handhaving. Extra BOA-capaciteit is immers niet snel en/of makkelijk te regelen.
- **Plattelandsgemeenten** geven aan dat het toezicht houden op de naleving van de maatregelen in hun gemeenten minder efficiënt is dan in stedelijke gebieden, omdat BOA's te maken hebben met veel reistijd om zich tussen de verschillende kernen te verplaatsen.
- **Grote steden en centrumgemeenten** geven aan dat zij voor verschillende voorzieningen (detailhandel, horeca en culturele instellingen) een aantrekkende werking hebben en daardoor meer te maken hebben met bezoekers vanuit de regio.
- Gemeenten geven ook aan dat de **nalevingsbereidheid** van inwoners en ondernemers verschilt per gemeente. Als deze nalevingsbereidheid minder is, vraagt dit meer van de betreffende gemeente.

Kosten en besparingen

Gemeenten lopen tegen verschillende soorten kosten aan:

- Kosten op de korte termijn voor het **uitvoeren van de maatregelen**: voorbeelden hiervan zijn extra inzet van BOA's, het inhuren van externe beveiligingsbedrijven of bureaus voor crowdmanagement, extra kosten voor communicatiemiddelen, et cetera.
- Kosten op de korte en middellange termijn om **ondernemers, verenigingen en instellingen te ondersteunen**: dit kan gaan om versoepelingen bij het innen van leges, aanpassingen van subsidieregelingen of andere vormen van financiële ondersteuning.
- Kosten op de langere termijn voor het **opvangen van de maatschappelijke effecten** van de maatregelen: als inwoners een groter beroep gaan doen op voorzieningen van de gemeente (bijvoorbeeld de Participatiewet door failliete horecaondernemers of werkloze winkelmedewerkers), dan brengt dit extra kosten voor de gemeente mee.

Verwachte effecten

Los van de directe effecten van de maatregelen op de besmettingsgraad en de verspreiding van het virus, zien gemeenten twee belangrijke effecten van het geheel of gedeeltelijk sluiten van verschillende sectoren:

- **Economisch effect**: door de (gedeeltelijke) sluiting van verschillende sectoren, bestaat het risico dat bedrijven failliet gaan (met name in de horeca en detailhandel) of dat voorzieningen verdwijnen (bijvoorbeeld culturele instellingen die het hoofd niet boven water kunnen houden). Dit kan leiden tot een afname van het voorzieningenniveau in een stadscentrum of dorpskern en daarmee een risico vormen voor de leefbaarheid van de gemeente. Bij de sectoren sport en cultuur is het risico vooral dat bij verenigingen het vrijwilligerspotentieel afneemt. Als dit gebeurt, dan is dit moeilijk weer op te bouwen.
- **Maatschappelijk effect**: vooral vanuit het sociaal domein leven bij gemeenten veel zorgen over de maatschappelijke effecten van de sluiting van sectoren. Dit kan gaan om failliete ondernemers of werkloze medewerkers die een beroep doen op de bijstand of andere gemeentelijke voorzieningen. Maar gemeenten zien ook een risico in een mogelijke versterking van het sociaal isolement van bepaalde inwoners, bijvoorbeeld door de sluiting van dorpshuizen of cafés. Een specifieke doelgroep waarover gemeenten zich zorgen maken, zijn jongeren. Zij dreigen door de

sluiting van voorzieningen (horeca, sport, cultuur) hun toekomstperspectief kwijt te raken. Gemeenten zoeken dan ook naar mogelijkheden om jongeren alternatieven aan te bieden.

Risico's en randvoorwaarden

Gemeenten zien enkele belangrijke risico's bij de uitvoering van de maatregel '(gedeeltelijke) sluiting':

- Risico van **afname van de naleving** van maatregelen, doordat gemeenten vanwege onvoldoende capaciteit of andere belemmeringen de naleving onvoldoende kunnen handhaven en de 'subjectieve pakkans' hiervoor afneemt bij inwoners en ondernemers. Ook onduidelijkheid van de maatregelen zorgt voor minder naleving.
- Risico van **afname van het draagvlak** voor maatregelen, doordat maatregelen niet goed uitlegbaar zijn of door inwoners of ondernemers als disproportioneel worden ervaren.
- Risico van **blijvende effecten op de langere termijn**, op economisch vlak door dreigende faillissementen en daarmee een afnemende leefbaarheid en voorzieningenniveau, maar vooral op maatschappelijk vlak door kwetsbare groepen die hard geraakt worden of jongeren die perspectief missen.

Gemeenten hebben voor een doeltreffende uitvoering van de maatregelen behoefte aan een aantal randvoorwaarden:

- **Tijdig duidelijkheid** over nieuwe maatregelen, zodat zij zich hierop kunnen voorbereiden.
- **Eenduidige maatregelen**, zodat gemeenten zelf niet hoeven te interpreteren wat de maatregelen in hun lokale context betekenen of hierover met inwoners of ondernemers in discussie hoeven te gaan. Een voorbeeld hiervan is het onderscheid tussen natte en droge horeca, tussen food en non-food of essentiële en niet-essentiële detailhandel. Gemeenten hebben hierbij behoefte aan een lijst met ondernemingen die wel of niet open mogen zijn. Ook de verschuivende regels en uitzonderingen voor (sport)verenigingen en culturele instellingen leveren veel extra afstemming en overleg op.
- Voldoende **financiële middelen** om de maatregelen uit te voeren. Hierover zijn afspraken met het rijk gemaakt, maar het is nog onduidelijk of deze middelen voldoende zijn.

Naast deze zaken blijft de beschikbare **capaciteit**, met name wat betreft BOA's, een belangrijk aandachtspunt. Als deze capaciteit beperkt is, dan is dit niet eenvoudige en/of snel op te lossen. Dit betekent dat gemeenten prioriteiten zullen stellen en keuzes moeten maken.

Bijlage 1 -Uitwerking impact “ Beperken groepsgrootte” naar soort activiteit en locatie

		Karakter van de activiteit waar toezicht en handhaving plaatsvindt		
		Structureel	Incidenteel en gepland	Incidenteel en niet gepland
Locatie waar activiteit plaatsvindt	Openbare ruimte	<p>Voorbeelden Parkeren, afval, BOA die door winkelstraat loopt</p> <p>Impact maatregel <i>Preventie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gericht op voorkomen groepsgrootte: vraagt geen BOA-capaciteit • Matrixborden • Communicatie via (sociale) media • Inrichten buitenruimte (bijv. cirkels in parken, sluiten parkeerplaatsen en toegangswegen) is randvoorwaardelijk • Toegangsbeperkingen lastig en arbeidsintensief • Invloed gemeente beperkt (bijv. shoppen voor feestdagen, verveelde jongeren) <p><i>Toezicht/signalering</i></p>	<p>Voorbeelden Markten, open podia, betogingen, evenementen</p> <p>Impact maatregel <i>Preventie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Afspraken met organisator • Instellen toegangsbeperking, complex qua uitvoerbaarheid, veel werk om alles af te zetten (dranghekken, betonblokken etc.) • Preventief sluiten <p><i>Toezicht/signalering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Door organisator; toezichtsrol ligt niet bij gemeente, tenzij zij zelf de organisator is • Rol van BOA is steekproefsgewijs: • Bij excessen wordt organisator aangesproken <p><i>Handhaving</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanspreken en bestuursrechtelijk afdoen bij organisatoren die regels niet naleven; beboeten individuen • Bij groepsgrootte is dit lastig om te tellen en checken dat mensen op 1 adres wonen 	<p>Voorbeelden Overlast in de openbare ruimte (gemeld danwel gesignaleerd)</p> <p>Impact maatregel <i>Preventie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vuurwerkverbod • Alcoholverbod • Risicoplekken (bijv. hangplekken) sluiten • Alternatieve activiteiten om overlast elders te voorkomen • Risico: Lokaal vs. landelijke preventie (bij lokale maatregelen risico op waterbedeffect) <p><i>Toezicht/signalering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Niet van toepassing <p><i>Handhaving</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Reageren op melding, het varieert tussen gemeenten of dit via Boa's of politie loopt

		Karakter van de activiteit waar toezicht en handhaving plaatsvindt		
		Structureel	Incidenteel en gepland	Incidenteel en niet gepland
		<ul style="list-style-type: none"> Moet door Boa's zelf worden gedaan; structurele uitbreiding (verzwaring en verandering) toezichtstaak. Minder tijd voor andere toezichtstaken op gebied van leefbaarheid Bij dreiging of geen bevoegdheid politie inschakelen <p><i>Handhaving</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Aanspreken en boetes opleggen Bij groepsgrootte is dit lastig om te tellen en checken dat mensen op 1 adres wonen. Bij uit de hand lopen wordt burgemeester ingeschakeld (sluiting op last van VR/gemeente), BOA maakt toezichtrapportage 	<ul style="list-style-type: none"> Bij uit de hand lopen wordt burgemeester ingeschakeld (sluiting op last van VR/gemeente), BOA maakt toezichtrapportage 	
	Publiek toegankelijke ruimte	<p>Voorbeelden Winkels, winkelcentra, horeca, bibliotheken, dorpshuizen</p> <p>Impact maatregel <i>Preventie</i></p>	<p>Voorbeelden Vrij toegankelijke evenementen, festivals, beurzen, congressen, feesten etc. (binnen of buiten)</p> <p>Impact maatregel <i>Preventie</i></p>	<p>Voorbeelden overlast in publiek toegankelijke ruimtes (gemeld danwel gesignaleerd)</p> <p>Impact maatregel <i>Preventie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Niet van toepassing

		Karakter van de activiteit waar toezicht en handhaving plaatsvindt		
		Structureel	Incidenteel en gepland	Incidenteel en niet gepland
		<ul style="list-style-type: none"> Afspraken/protocollen met eigenaar/ beheerder/ exploitant over toegangsbeperking (deurbeleid, winkelmandjes/-karretjes, venstertijden) <p><i>Toezicht/signalering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Toezicht door eigenaar/ beheerder/ exploitant is randvoorwaardelijk Rol van BOA is signaalgestuurd/ steekproefsgewijs toezicht op naleving afspraken/protocollen (beperkt en planbaar) Bij excessen wordt eigenaar/ beheerder/ exploitant aangesproken Bij dreiging of geen bevoegdheid politie inschakelen <p><i>Handhaving</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Aanspreken en beboeten van eigenaar/ beheerder/ exploitant 	<ul style="list-style-type: none"> Afspraken/protocollen met organisator, bijvoorbeeld over toegangsbeperking (deurbeleid, reserveringen, afzettingen, venstertijden) <p><i>Toezicht/signalering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Toezicht door organisator (vaak met inhuur van particuliere beveiligingsbedrijven) is randvoorwaardelijk Rol van BOA is signaalgestuurd/steekproefsgewijs toezicht op naleving afspraken/protocollen (beperkt en planbaar) Bij excessen wordt organisator aangesproken Bij dreiging of geen bevoegdheid politie inschakelen <p><i>Handhaving</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Aanspreken en bestuursrechtelijk afdoen bij organisatoren die regels niet naleven; beboeten individuen Bij uit de hand lopen wordt burgemeester ingeschakeld (sluiting op last van VR/gemeente) 	<p><i>Toezicht/signalering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Niet van toepassing <p><i>Handhaving</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Reageren op melding, het varieert tussen gemeenten of dit via Boa's of politie loopt

		Karakter van de activiteit waar toezicht en handhaving plaatsvindt		
		Structureel	Incidenteel en gepland	Incidenteel en niet gepland
		<ul style="list-style-type: none"> Bij uit de hand lopen wordt burgemeester ingeschakeld (sluiting op last van VR/gemeente) 		
	Ruimten met toegangsbeperking	<p>Voorbeelden Bioscopen, theaters, musea, hotels</p> <p>Impact maatregel <i>Preventie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Afspraken/protocollen met eigenaar/ beheerder/ exploitant. Er is al een toegangsbeperking (reservering, kaartje etc.), die ingezet/aangepast kan worden (zitplaatsreservering, max aantal kaartjes, tijdslot) <p><i>Toezicht/signalering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Toezicht door eigenaar/ beheerder/ exploitant is randvoorwaardelijk Rol van BOA is signaalgestuurd/ steekproefsgewijs toezicht 	<p>Voorbeelden Evenementen, festivals, beurzen, congressen, feesten etc. waarvoor een entreebewijs nodig is (binnen of buiten)</p> <p>Impact maatregel <i>Preventie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Afspraken/protocollen met organisator <p><i>Toezicht/signalering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Door organisator (vaak met inhuur van particuliere beveiligingsbedrijven) Rol van BOA is signaalgestuurd/ steekproefsgewijs toezicht op naleving afspraken/protocollen Bij excessen wordt organisator aangesproken <p><i>Handhaving</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Aanspreken en bestuursrechtelijk afdoen bij organisatoren die regels niet naleven; beboeten individuen Bij uit de hand lopen wordt burgemeester ingeschakeld (sluiting op last van VR/gemeente) 	<p>Voorbeelden Meldingen van overlast in ruimtes met toegangsbeperking</p> <p>Impact maatregel <i>Preventie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Niet van toepassing <p><i>Toezicht/signalering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Niet van toepassing <p><i>Handhaving</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Reageren op melding, het varieert tussen gemeenten of dit via Boa's of politie loopt

		Karakter van de activiteit waar toezicht en handhaving plaatsvindt		
		Structureel	Incidenteel en gepland	Incidenteel en niet gepland
		<p>op naleving afspraken/protocollen</p> <ul style="list-style-type: none"> Bij excessen wordt eigenaar/ beheerder/ exploitant aangesproken <p><i>Handhaving</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Aanspreken en beboeten van eigenaar/ beheerder/ exploitant Bij uit de hand lopen wordt burgemeester ingeschakeld (sluiting op last van VR/gemeente) 		
	Achter de voordeur	<p>Voorbeelden Thuisbezoek (geen taak voor gemeenten)</p> <p>Impact maatregel <i>Preventie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Communicatie via media (bij voorkeur landelijk) 	<p>Voorbeelden Privéfeestjes (geen taak voor gemeenten)</p> <p>Impact maatregel <i>Preventie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Communicatie via media (bij voorkeur landelijk) <p><i>Toezicht/signalering</i></p>	<p>Voorbeelden Meldingen van overlast in de privésfeer, bijvoorbeeld burenoverlast (geen taak voor gemeenten)</p> <p>Impact maatregel <i>Preventie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Vergroten subjectieve pakkans door communicatie over escalaties waarbij ingegrepen is.

		Karakter van de activiteit waar toezicht en handhaving plaatsvindt		
		Structureel	Incidenteel en gepland	Incidenteel en niet gepland
		<i>Toezicht/signalering</i> <ul style="list-style-type: none"> Niet van toepassing <i>Handhaving</i> <ul style="list-style-type: none"> Niet van toepassing 	<ul style="list-style-type: none"> Niet van toepassing <i>Handhaving</i> <ul style="list-style-type: none"> Niet van toepassing 	<i>Toezicht/signalering</i> <ul style="list-style-type: none"> Niet van toepassing <i>Handhaving</i> <ul style="list-style-type: none"> Reageren op melding, loopt via de politie (Boa's komen niet achter de voordeur)

Bijlage 2 -Uitwerking impact “ (Gedeeltelijke) Sluiting” per sector

Ter onderbouwing en nadere uitwerking van de in dit rapport beschreven conclusies en aandachtspunten, wordt in onderstaande tabellen de impact per sector weergegeven.

Horeca	Toezicht en handhaving	Impact op gemeentelijke taken i.r.t. economisch effect (ondernemers)	Impact op gemeentelijke taken i.r.t. maatschappelijk effect (inwoners)
Volledige sluiting			
<ul style="list-style-type: none"> Alle horeca volledig gesloten 	<ul style="list-style-type: none"> Goed handhaafbaar: eenduidige maatregel, geen specifiek toezicht nodig (naast regulier toezicht) Mogelijk wel verschuiving van toezicht, door risico op overlast van illegale feesten, hangjongeren etc. 	<ul style="list-style-type: none"> Gemeenten hebben vaak een accountmanager of een afdeling/team Economie met mensen die contact onderhouden met de ondernemers. Gemeenten zijn veel met ondernemers in gesprek; uitleggen maatregelen, helpen met implementeren hiervan, meedenken over wat wel kan of voorbereiden op wat er straks weer kan (winterterrassen voorbereiden bijv.). Door de gezamenlijke afspraken over wat er wel kan binnen de maatregelen is het voor de handhaving ook makkelijker om hierop terug te komen. Gemeenten ontwikkelen veel initiatieven om ondernemers te helpen en leed te verzachten 	<ul style="list-style-type: none"> Beperking van sociale contacten voor (kwetsbare) inwoners (bijvoorbeeld stamgasten van kroegen of gebrek aan uitgaansmogelijkheden voor jongeren) Instroom in bijstand van failliete horecaondernemers en -medewerkers

		<p>(uitstel huur, leges, belastingen en precario). Sommige gemeente hebben een leenfonds voor ondernemers en startups. Hier gaat ontzettend veel aandacht, capaciteit en geld naartoe. Leningen zullen deels terugbetaald worden, maar waarschijnlijk niet alle. Gemeenten maken meer kosten en lopen inkomsten mis.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afname leefbaarheid bij faillissementen door misgelopen omzet • Minder drukte in winkels vanwege minder aantrekkingskracht centrum door gesloten horeca • Achterblijvende parkeerinkomsten, toeristenbelasting en leges 	
Gedeeltelijke sluiting			
<i>Onderscheid per type horeca</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Uitzondering voor horeca in combinatie (sportkantine, theaterbar etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Goed handhaafbaar: duidelijk onderscheid • Wel toezicht en handhaving op naleving andere maatregelen (1,5 meter en groepsgrootte), kan bij de ondernemer belegd worden 	<ul style="list-style-type: none"> • Voor sportverenigingen en culturele instellingen is horeca vaak een belangrijke inkomstenbron, dus zij hoeven minder snel een beroep te doen op financiële steun van de gemeente • Wel risico van weerstand bij 'echte' horecaondernemers als dit onderscheid gemaakt wordt. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Uitzondering voor afhalen 	<ul style="list-style-type: none"> • Goed handhaafbaar: gaat om een scheiding tussen verschillende 	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheid voor ondernemers om een deel van hun omzet te 	

	<p>activiteiten van eenzelfde restaurant (afhalen mag wel, gaan zitten om op te eten mag niet), maar ondernemers hebben zelf belang bij het goed waarborgen van de naleving van de regels om (een deel van) hun omzet te garanderen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toezicht dat mensen niet blijven zitten en op naleving van andere maatregelen (1,5 meter en groepsgrootte) kan bij de ondernemer belegd worden 	<p>garanderen, dus minder risico op faillissementen (vermindering leefbaarheid) en minder grote instroom in bijstand dan bij volledige sluiting</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Natte vs. droge horeca 	<ul style="list-style-type: none"> • Niet handhaafbaar: onderscheid is in juridische zin niet te maken en groot grijs gebied (kroeg die ook eenvoudige maaltijden aanbiedt) • Veel discussie met ondernemers over de definitie en afbakening van 'nat' en 'droog' 	<ul style="list-style-type: none"> • Groot verschil in financiële impact (en daardoor in beroep op gemeentelijke voorzieningen) tussen natte en droge horeca, dus naar verwachting ook veel discussie met ondernemers over definitie en uitzonderingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Ten opzichte van volledige sluiting beperkt: kwetsbare groepen hebben (vanuit beperking sociaal isolement) over het algemeen juist behoefte aan openstelling natte horeca (kroegen), minder aan droge horeca (restaurants)
<i>Onderscheid in varianten van sluiting</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Groepsgrootte (zie ook afzonderlijke rapportage 'groepsgrootte') 	<ul style="list-style-type: none"> • Vraagt om toegangsbeperking en toezicht van de ondernemer; gemeente kan steekproefsgewijs toezicht houden en optreden bij excessen 	<ul style="list-style-type: none"> • Omzetverlies door kleinere aantallen klanten en extra capaciteit van ondernemers om toegangsbeperking en toezicht te organiseren; daardoor risico op faillissementen en werkloosheid 	
<ul style="list-style-type: none"> • Verkorting openingstijden 	<ul style="list-style-type: none"> • Goed handhaafbaar: eenduidigheid en uniformiteit in openingstijden, dus geen specifiek toezicht nodig (naast regulier toezicht) 	<ul style="list-style-type: none"> • Omzetverlies voor ondernemers verschilt afhankelijk van type horeca en voorgeschreven sluitingstijd (Voor een eetcafé is een sluitingstijd van 20 uur mogelijk) 	

	<ul style="list-style-type: none"> Mogelijk wel verschuiving van toezicht, door risico op overlast van illegale feesten, hangjongeren etc. 	<p>minder ingrijpend dan voor een kroeg of een restaurant dat uitgebreide diners aanbiedt</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Alcoholverbod 	<ul style="list-style-type: none"> Vraagt om duidelijke afspraken met ondernemers, daarnaast inzet van BOA's om dit ('achter de deur') steekproefsgewijs te controleren Vatbaar voor ontwijkend gedrag (bijv. voor 20 uur verkopen, maar na 20 uur nuttigen), dus duidelijke aanvullende afspraken met ondernemers nodig 	<ul style="list-style-type: none"> Omzetverlies voor ondernemers is afhankelijk van type horeca (impact zit vooral bij natte horeca) 	
<ul style="list-style-type: none"> Venstertijden (per doelgroep) 	<ul style="list-style-type: none"> Vraagt om toegangscontrole door horecaondernemer, gemeente houdt steekproefsgewijs toezicht. Scherpe definitie/afbakening van de doelgroep is een belangrijke randvoorwaarde. 		<ul style="list-style-type: none"> Kan voor specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld jongeren) afleiding en perspectief bieden t.o.v. volledige sluiting
Sluiting op last van gemeente of Veiligheidsregio			
<ul style="list-style-type: none"> Individuele horecagelegenheden worden op last van de gemeente of Veiligheidsregio gesloten als maatregelen niet of onvoldoende worden nageleefd of bij besmettingen 	<ul style="list-style-type: none"> BOA's kunnen een sluiting (als bestuursrechtelijke sanctie) opleggen op basis van hun eigen signalerende rol of op basis van een melding van het niet naleven van maatregelen: dit is een ingrijpende maatregel die veel vraagt van de betreffende BOA Een bestuursrechtelijke sanctie brengt voor de gemeente ook extra werk met zich mee in de 	<ul style="list-style-type: none"> Voor de individuele horecaondernemer is de economische impact groot Voor de gemeente is het economische effect beperkt, omdat de maatregel betrekking heeft op individuele horecagelegenheden en niet op de hele sector Positief signaal richting ondernemers die zich inzetten om de maatregelen goed na te leven 	<ul style="list-style-type: none"> Beperkt, omdat klanten van de betreffende horecagelegenheid bij sluiting nog wel terecht kunnen bij andere gelegenheden

	afhandeling ervan, specifiek voor de juridische afdeling <ul style="list-style-type: none"> In de praktijk komen deze sluitingen weinig voor 		
--	---	--	--

Detailhandel	Toezicht en handhaving	Impact op gemeentelijke taken i.r.t. economisch effect (ondernemers)	Impact op gemeentelijke taken i.r.t. maatschappelijk effect (inwoners)
Volledige sluiting			
<ul style="list-style-type: none"> Alle detailhandel volledig gesloten (met uitzondering van primaire levensbehoeften, zoals supermarkten) 	<ul style="list-style-type: none"> Goed handhaafbaar: eenduidige maatregel, geen specifiek toezicht nodig (naast regulier toezicht) Mogelijk verlichting van regulier toezicht (door minder drukte op straat) 	<ul style="list-style-type: none"> Afname leefbaarheid bij faillissementen door misgelopen omzet Op langere termijn mogelijk aanpassing van gemeentelijke visies en plannen voor inrichting van bijvoorbeeld binnensteden Achterblijvende parkeerinkomsten en leges 	<ul style="list-style-type: none"> Toename sociaal isolement van (kwetsbare) inwoners Instroom in bijstand van failliete ondernemers en medewerkers
Gedeeltelijke sluiting			
<ul style="list-style-type: none"> Groeps grootte (zie ook afzonderlijke rapportage 'groeps grootte') 	<ul style="list-style-type: none"> Moeilijk handhaafbaar: vraagt om toegangsbeperking en toezicht van de ondernemer; gemeente kan steekproefsgewijs toezicht houden en optreden bij excessen Gemeenten kunnen nadenken over preventieve maatregelen, zoals het sluiten van parkeergarages, om drukte te voorkomen. 	<ul style="list-style-type: none"> Omzetverlies door kleinere aantallen klanten en extra capaciteit van ondernemers om toegangsbeperking en toezicht te organiseren; daardoor beperkt risico op faillissementen en werkloosheid 	
<ul style="list-style-type: none"> Onderscheid levensmiddelen en overig 	<ul style="list-style-type: none"> Moeilijk handhaafbaar: veel winkels hebben gecombineerd aanbod. Duidelijkheid over welke winkels 	<ul style="list-style-type: none"> Groot verschil in financiële impact (en daardoor in beroep op gemeentelijke voorzieningen) 	<ul style="list-style-type: none"> (Kwetsbare) inwoners hebben minder toegang tot 'eigen' winkels (voor non-food)

	hier wel of niet onder vallen is dus belangrijke randvoorwaarde.	tussen verschillende soorten detailhandel, dus naar verwachting ook veel discussie met ondernemers over definitie en uitzonderingen	
<ul style="list-style-type: none"> Alcoholverbod 	<ul style="list-style-type: none"> Vraagt duidelijke afspraken met ondernemers en daarnaast inzet van BOA's om dit ('achter de deur') steekproefsgewijs te controleren 	<ul style="list-style-type: none"> Omzetverlies voor ondernemers is afhankelijk van type detailhandel 	
<ul style="list-style-type: none"> Verkorting openingstijden 	<ul style="list-style-type: none"> Goed handhaafbaar: eenduidigheid en uniformiteit in openingstijden, dus geen specifiek toezicht nodig (naast regulier toezicht) Risico op waterbedeffect van concentratie van drukte in winkels/ winkelstraten binnen de beperktere openingstijden 	<ul style="list-style-type: none"> Mogelijk omzetverlies door verschuiving van winkelgedrag naar online 	
<ul style="list-style-type: none"> Venstertijden (per doelgroep) 	<ul style="list-style-type: none"> Vraagt om toegangscontrole door detailhandel zelf, gemeente houdt steekproefsgewijs toezicht. Scherpe definitie/afbakening van de doelgroep is een belangrijke randvoorwaarde. Een afgezwakte vorm kan zijn om de venstertijden niet 'hard' op te leggen, maar te communiceren dat mensen op bepaalde (rustiger) tijden kunnen komen om te zorgen voor meer spreiding. 		<ul style="list-style-type: none"> Ook kwetsbare groepen kunnen gebruikmaken van de detailhandel
Sluiting op last van gemeente of Veiligheidsregio			

<ul style="list-style-type: none"> Individuele winkels worden op last van de gemeente of Veiligheidsregio gesloten als maatregelen niet of onvoldoende worden nageleefd of bij besmettingen 	<ul style="list-style-type: none"> BOA's kunnen een sluiting (als bestuursrechtelijke sanctie) opleggen op basis van hun eigen signalerende rol of op basis van een melding van het niet naleven van maatregelen: dit is een ingrijpende maatregel die veel vraagt van de betreffende BOA. Bovendien doet de BOA dit in de praktijk ook niet alleen, maar in overleg met bijvoorbeeld een afdeling Openbare Orde binnen de gemeente en/of in samenwerking met de politie. Een bestuursrechtelijke sanctie brengt voor de gemeente ook extra werk met zich mee in de afhandeling ervan, specifiek voor de juridische afdeling 	<ul style="list-style-type: none"> Voor de individuele ondernemer is de economische impact groot Voor de gemeente is het economische effect beperkt, omdat de maatregel betrekking heeft op individuele winkels en niet op de hele sector 	<ul style="list-style-type: none"> Beperkt, omdat klanten van de betreffende winkel bij sluiting nog wel terecht kunnen bij andere winkels
--	--	---	---

Sport (sport- en fitnessclubs, sportlocaties, zwembaden en sauna)	Toezicht en handhaving	Impact op gemeentelijke taken i.r.t. economisch effect (ondernemers)	Impact op gemeentelijke taken i.r.t. maatschappelijk effect (inwoners)
<p>Volledige sluiting</p> <ul style="list-style-type: none"> Alle sportfaciliteiten volledig gesloten 	<ul style="list-style-type: none"> Goed handhaafbaar: eenduidige maatregel, geen specifiek toezicht nodig (naast regulier toezicht) 	<ul style="list-style-type: none"> Omzetverlies bij ondernemers (alle omzet: kaartverkoop, abonnementen, horeca) en verenigingen (kantines en evt. contributies); Gederfde huurinkomsten bij beheerders sportfaciliteiten, waaronder gemeenten; 	<ul style="list-style-type: none"> Inwoners bewegen minder (gezondheid) Gemis sociale contacten (zeker bij activiteiten gericht op kwetsbare doelgroepen) en Ontbreken fysieke 'uitlaatklep'. Deel bewegingsonderwijs in sporthallen valt weg.

		<ul style="list-style-type: none"> • Wegvallen deel inkomsten uit contributies. • Mogelijk minder beheer nodig. • Effect op subsidieverantwoording en beroep op noodfonds. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sportkantines fungeren ook als locatie voor o.a. kinderopvang of dagbesteding; evt. alternatief bieden. • Alternatieve mogelijkheden faciliteren voor doelgroepen in de openbare ruimte (balkons, Cruiff Courts, etc.).
Gedeeltelijke sluiting			
<ul style="list-style-type: none"> • Wel buitensport, geen binnensport 	<ul style="list-style-type: none"> • Goed handhaafbaar: eenduidige maatregel, geen specifiek toezicht nodig voor faciliteiten; • Wel meer toezicht & handhaving in de openbare ruimte (o.a. parken). 	<ul style="list-style-type: none"> • Minder gebruik = minder omzet; • Gederfde huurinkomsten bij beheerders binnen sportfaciliteiten, waaronder gemeenten; • Effect op subsidieverantwoording en beroep op noodfonds. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aantrekkelijker in de zomer dan in de winter. Niet voor alle sporten goed te organiseren. Hierdoor minder gebruik en negatief effect op gezondheid. • Deel bewegingsonderwijs in sporthallen valt weg.
<ul style="list-style-type: none"> • Geen publiek bij wedstrijden en trainingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Duidelijke afspraken maken met verenigingen en organisators; • Steekproefsgewijs extra toezicht door gemeente. 	<ul style="list-style-type: none"> • Omzetverlies bij ondernemers (horeca) en verenigingen (kantines) • Wel (deel) omzet door gebruik faciliteiten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gemis sociale contacten.
<ul style="list-style-type: none"> • Onderscheid sluiting per type locatie (fitness, sporthallen, zwembaden, sauna) 	<ul style="list-style-type: none"> • Discussie met sector over de definitie en afbakening, vooral bij gecombineerde functies; • Protocollen afspreken met beheerders; • Steekproefsgewijs toezicht door gemeente nodig; • Meer toezicht & handhaving in de openbare ruimte (o.a. parken). 	<ul style="list-style-type: none"> • Omzetverlies voor beheerders getroffen locaties; • Wegvallen deel inkomsten uit contributies. • Mogelijk minder beheer nodig. • Effect op subsidieverantwoording en beroep op noodfonds. 	<ul style="list-style-type: none"> • Minder mogelijkheden voor beweging, negatief voor de gezondheid; • (deels) ontbreken fysieke 'uitlaatklep'; • Verenigingen fungeren deels als sociaal netwerk; • Invloed op bewegingsonderwijs?; • Mogelijk waterbedeffect door verschuiving naar andere locaties.

<ul style="list-style-type: none"> • Sportkantines, douches en kleedkamers gesloten, sportfaciliteiten open 	<ul style="list-style-type: none"> • Goed handhaafbaar door afspraken / protocollen met beheerders faciliteiten 	<ul style="list-style-type: none"> • Omzetverlies bij ondernemers (horeca) en verenigingen (kantines) • Wel (deel) omzet door gebruik faciliteiten 	<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners kunnen blijven sporten en bewegen (gezondheid)
<ul style="list-style-type: none"> • Verkorting openingstijden 	<ul style="list-style-type: none"> • Goed handhaafbaar door afspraken / protocollen met beheerders faciliteiten 	<ul style="list-style-type: none"> • Minder omzetverlies dan volledige sluiting; • Wegvallen deel inkomsten uit contributies. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners kunnen blijven sporten en bewegen (gezondheid) • Mogelijk meer druk door beperkte openingstijden (vooral bij sport- en fitnessclubs en sauna's)
<ul style="list-style-type: none"> • Venstertijden (per doelgroep) 	<ul style="list-style-type: none"> • Organiseren van protocollering en toezicht op plaatsen waar de gemeente beheerder is; vooral bij individuele sporters • Vraagt om toegangscontrole door gebruikende verenigingen en organisaties zelf, gemeente houdt steekproefsgewijs toezicht. 	<ul style="list-style-type: none"> • Verlies van deel van de omzet door minder gebruik; • Extra inzet van beheerders, verenigingen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners kunnen blijven sporten en bewegen (gezondheid)
<ul style="list-style-type: none"> • Alleen sporten toegestaan voor specifieke leeftijden (< 18/27 jaar). 	<ul style="list-style-type: none"> • Handhaafbaar door afspraken / protocollen met beheerders faciliteiten. • Bij leeftijdsgrens die aansluit bij teamindeling (13 of 18 jaar) goed af te spreken met verenigingen, anders veel discussie. Lastiger bij individuele sport. • Bij locaties in eigen beheer gemeente zelf toezicht organiseren voor gebruik door individuele sporters. 	<ul style="list-style-type: none"> • Omzetverlies bij ondernemers (alle omzet) en verenigingen (kantines) • Gederfde huurinkomsten bij beheerders sportfaciliteiten, waaronder gemeenten 	<ul style="list-style-type: none"> • Doelgroep kan blijven sporten en bewegen (gezondheid) en heeft 'uitlaatklep'; • Dit ontbreekt voor andere doelgroepen. • Onrust door gebrek aan perspectief bij andere doelgroepen, discussie over leeftijdsgrens.
<ul style="list-style-type: none"> • Alleen topsportcompetities 	<ul style="list-style-type: none"> • Discussie met verenigingen over de definitie en afbakening; 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen publiek dus geen inkomsten kaartverkoop en horeca. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wel perspectief voor topsporters;

	<ul style="list-style-type: none"> Steekproefsgewijs toezicht door gemeente. 	<ul style="list-style-type: none"> Minder verlies sponsorinkomsten bij verenigingen. 	<ul style="list-style-type: none"> Nog geen perspectief voor andere doelgroepen.
--	---	---	---

Cultuur, dorps- & buurthuizen	Toezicht en handhaving	Impact op gemeentelijke taken i.r.t. economisch effect (ondernemers)	Impact op gemeentelijke taken i.r.t. maatschappelijk effect (inwoners)
Volledige sluiting			
<ul style="list-style-type: none"> Alle culturele instellingen, dorps- en buurthuizen volledig gesloten 	<ul style="list-style-type: none"> Goed handhaafbaar: eenduidige maatregel, geen specifiek toezicht nodig (naast regulier toezicht) 	<ul style="list-style-type: none"> Omzetverlies bij instellingen en verenigingen (alle omzet) en beheerders locaties (o.a. inkomsten uit horeca en verhuur); Effect op subsidieverantwoording en beroep op extra ondersteuning. 	<ul style="list-style-type: none"> Gemis aan culturele beleving (passief en actief) Cultuur niet als 'uitlaatklep' Ook sluiting maatschappelijke initiatieven van culturele sector gericht op kwetsbare inwoners (o.a. bijles bibliotheken, kunst en cultuuronderwijs, etc.) Risico op verlies van voorzieningen, leefbaarheid/ aantrekkelijkheid, vrijwilligers en expertise (lange termijn) Deel cultuureducatie & lessen kan op school of online plaatsvinden. Alternatieve mogelijkheden faciliteren voor specifieke doelgroepen?
Gedeeltelijke sluiting			
<ul style="list-style-type: none"> Verkorting openingstijden 	<ul style="list-style-type: none"> Goed handhaafbaar door afspraken / protocollen met beheerders faciliteiten 	<ul style="list-style-type: none"> Minder omzetverlies dan volledige sluiting; Effect op subsidieverantwoording. 	<ul style="list-style-type: none"> Wel culturele beleving (passief en actief); omvang beperkt door groepsgrootte; Mogelijk meer druk door beperkte openingstijden op doorstroomlocaties

			<ul style="list-style-type: none"> • Wel activiteiten voor kwetsbare inwoners mogelijk.
<ul style="list-style-type: none"> • Venstertijden (per doelgroep) 	<ul style="list-style-type: none"> • Organiseren van protocollering en toezicht op plaatsen waar de gemeente beheerder is; • Vraagt om toegangscontrole door organisaties (en verenigingen) zelf; • Gemeente houdt steekproefsgewijs toezicht 	<ul style="list-style-type: none"> • Minder omzetverlies dan volledige sluiting 	<ul style="list-style-type: none"> • Wel culturele beleving (passief en actief); omvang beperkt door groeps grootte; • Wel activiteiten voor kwetsbare inwoners.
<ul style="list-style-type: none"> • Horeca in combinatie gesloten 	<ul style="list-style-type: none"> • Goed handhaafbaar door afspraken / protocollen met beheerders faciliteiten • Gemeente houdt steekproefsgewijs toezicht 	<ul style="list-style-type: none"> • Omzetverlies (horeca) en gezelschappen / buurthuizen (kantines) • Wel (deel) omzet door gebruik faciliteiten / voorstellingen. • Effect op subsidieverantwoording. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wel culturele beleving (passief en actief).
<ul style="list-style-type: none"> • Onderscheid doorstroomlocaties en andere locaties (podia, verenigingsgebouw, cultuureducatie) 	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol afspreken met beheerders doorstroomlocaties (bijv. monumenten, bibliotheken en musea) m.b.t. reservering; • Enige discussie met sector over de definitie en afbakening; • Na afspraken wel handhaafbaar, steekproefsgewijs toezicht. 	<ul style="list-style-type: none"> • Groot verschil in financiële impact (en daardoor in beroep op gemeentelijke voorzieningen) tussen doorstroomlocaties en andere locaties; • Effect op subsidieverantwoording en beroep op extra ondersteuning. 	<ul style="list-style-type: none"> • Deel culturele beleving (passief) gaat door, omvang beperkt door reservering; • Groot deel culturele beleving gaat ook niet door; • Alternatieven nodig voor activiteiten gericht op kwetsbare inwoners.
<ul style="list-style-type: none"> • Onderscheid actieve en passieve beleving 	<ul style="list-style-type: none"> • Discussie met sector over de definitie en afbakening; • Duidelijk onderscheid en definities vanuit Rijk nodig; niet goed door gemeente zelf te maken. • Specifieke communicatie voor de verschillende sectoren en doelgroepen nodig. 	<ul style="list-style-type: none"> • Minder omzetverlies dan volledige sluiting (muziekscholen, verenigingen, etc.) • Wel veel omzetverlies bij instellingen met (vrijwel) alleen passieve beleving (musea, podia, etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheid om actieve beleving door te laten gaan; minder gemis aan culturele beleving; • Groot deel culturele beleving gaat ook niet door.

	<ul style="list-style-type: none"> • Toezicht en handhaving sterk afhankelijk van duidelijkheid. 	<ul style="list-style-type: none"> • Effect op subsidieverantwoording en beroep op extra ondersteuning. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Onderscheid naar gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde instellingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Onderscheid is vaak niet zo hard te maken; discussie met sector over de definitie en afbakening; • Specifieke communicatie voor de verschillende sectoren en doelgroepen nodig. • Balans zoeken tussen goede handhaafbaarheid en beperking van negatieve maatschappelijke effecten 	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheid om effect op subsidieverantwoording en extra steun te beperken; • Volledig omzetverlies bij gesloten instellingen en organisaties; • Beroep op extra ondersteuning. 	<ul style="list-style-type: none"> • Relatie met maatschappelijke functie en relevantie is niet goed vast te stellen; • Deel culturele beleving gaat niet door.